

# L'ESQUELLA

## DE LA TORRATXA

REDACCIÓ: ARAGÓ, 270  
TELEFON 23994

ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DEL MIG, 17  
TELEFON 19937

LIBRARY & BIRLIJOTEGA  
DE  
L'ATENEU BARCELONÉS

CINQUANTA CÈNTIMS

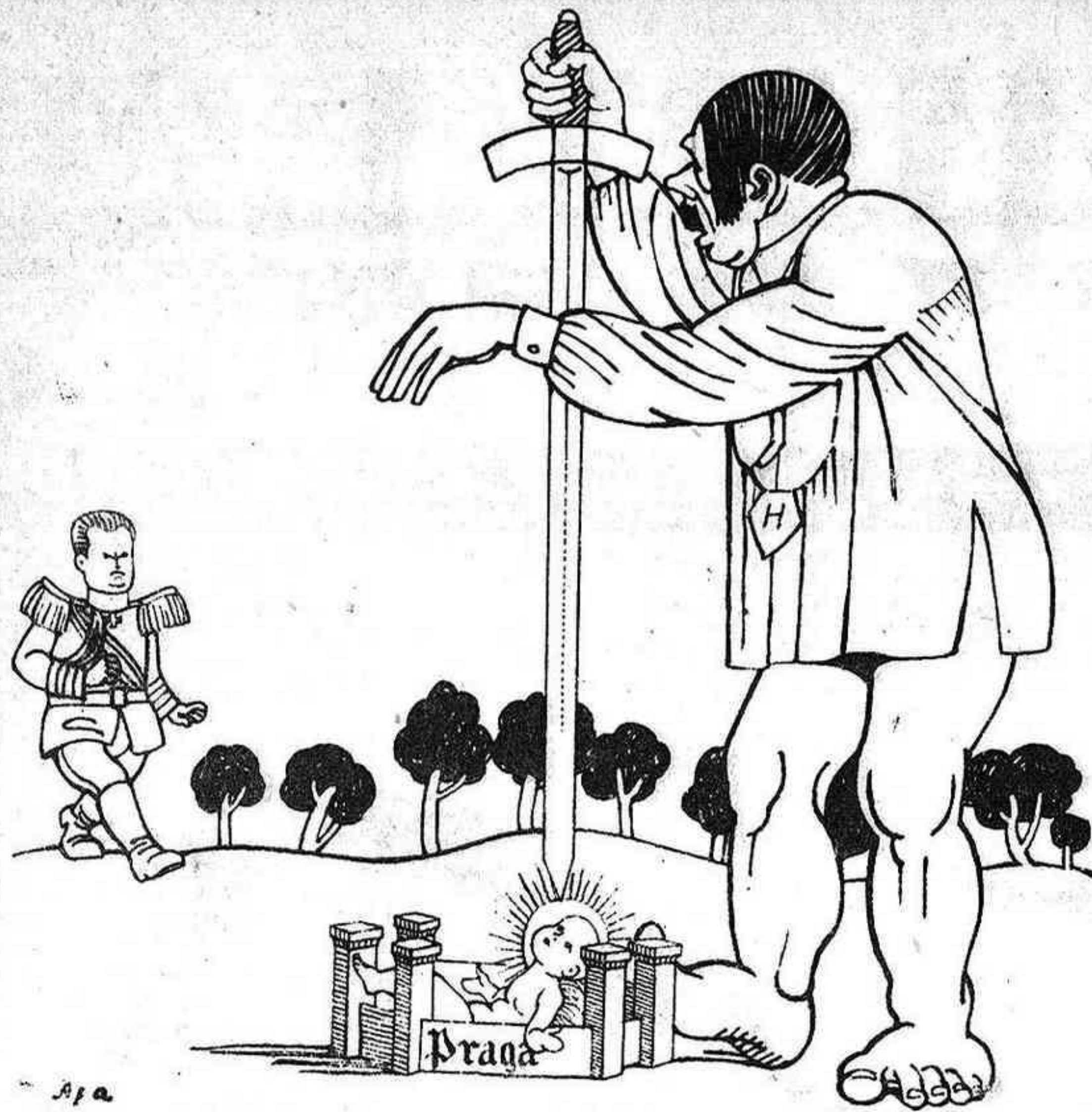


DESPRÉS DE LA TAXA

-Que anem a pescar?

-No; anem a pescar.

-Ah! Em pensava que anàvem a pescar.



—Aguanta tu, que jo em canso.

# ESQUELLOTS

## QUINA RATXA!

Fa setanta-nou anys llargs que surt L'ESQUELLA. Doncs, bé; nosaltres, que no en fa tants que la fem, ni molts menys, no sabem ja quants en fa que ens dura la ratxa de ficades de peus a les galledes.

L'altre dia vàrem dir, perquè hom ens ho havia jurat, que un amic nostre s'havia emboscats, i catacruc! Ell que sí que va i es desembosca i ens diu que era una calúnia.

I com que sembla que sí que ho era, ja teniu que nosaltres vàrem haver de rectificar.

Ara sabem de molts altres que són emboscats de debò, però com que estem escarmentats no gosem a dir-ho.

## UNA ALTRA RECTIFICACIO

Tothom ens tramet cartes i telegrams protestant que aquest any no hagi plogut i no s'hagi mullat la diada de dos dies del llibre.

Nosaltres, ultra que no mantenim correspondència amb els espontanis, no tenim tanmateix cap culpa que aquest any, per la diada del llibre, no hagi plogut.

Nosaltres, què més voldríem!

Hom diu, que per què, doncs, hem fet tanta gresca a base de la pluja i l'hem vinculada eternament amb aquesta «eclosió de cultura», com diria l'Adrià Gual.

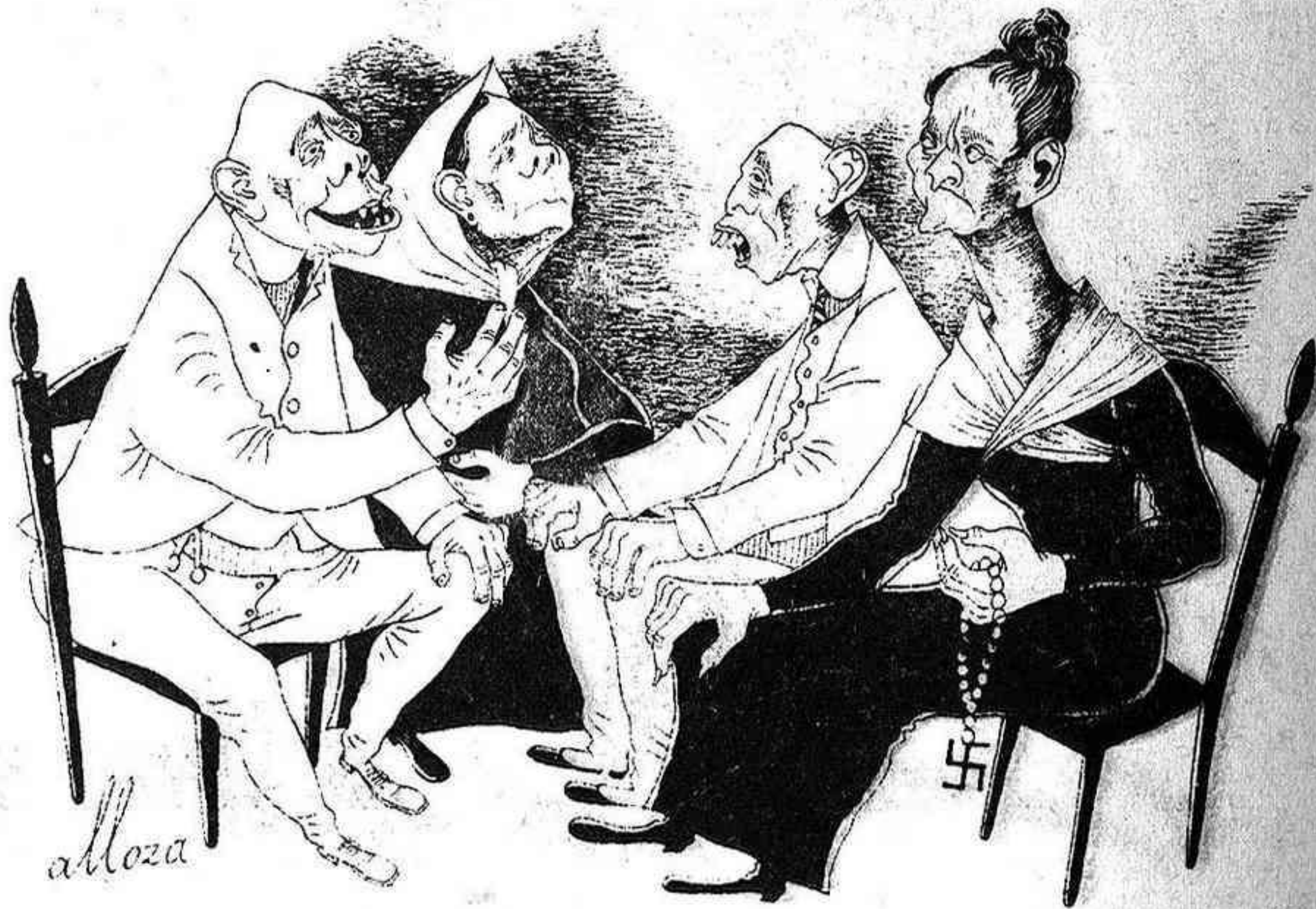
(A que plou!)

Si aquest any no ha plogut, s'ha de tenir present que és la primera vegada que es registra tan insòlit fenomen meteorològic. Però no s'ha de desesperar.

Cal ésser optimistes i saber tenir paciència. Qui sap si l'any que ve tampoc no voldrà ploure.

Ara bé: al llarg de cent anys la diada del llibre tornarà a celebrar-se amb aquella brillantor dels paraigües mullats que l'havien feta famosa i ajornable.

Ah! i perdonin!



## LÒGICA «NACIONALISTA»

—El món sencer protesta perquè el «Generalísimo» destrueix Espanya.

—No sé per què. Com que el programa del «Generalísimo» és reconstruir Espanya, cal destruir-la abans!

## UN NOM QUE FA LA COSA

Segons «La Vanguardia», el llibre que es vengué més el Dia del Llibre fou una edició popular de «La vida es sueño», de Calderón de la Barca.

Un lector del famós diari de les esqueles ho comentava així:

—El deuen comprar per llegir-lo al refugi durant les nits de bombardeig.

## PER QUE FA BON TEMPS

# L'ull del Pare Etern es gira cap a nosaltres

Com el lector haurà observat, els redactors de L'ESQUELLA som uns mals astròlegs. Contra tot el que havíem previst i anunciat reiteradament, els quatre dies de la Diada del Llibre transcorregueren sota un cel esplèndid que reclamava, més que el paraigua, el para-sol.

El fenomen ha servit per a comprovar-nos que les relacions de la República amb la cort celestial milloren sensiblement i que tot fa creure que no tardarem a tenir entre nosaltres una representació plenipotenciària de la dita Cort.

En els cercles diplomàtics s'atribueix extraordinària importància a aquest canvi de la política dels alts poders celestials en relació amb la nostra República, i no manca qui l'atribueix a les darreres escames de Hitler contra tot Déu, i, sobretot, contra el que regeix els alts destins celestials.

El tema és massa delicat perquè puguem fer-hi, en una lleugera impressió de darrera hora, un minuciós estudi que exigeix calma, temps i bons aliments.

Celebrem, per ara, que mentre les democràcies divaguen, hi hagi esferes tan importants com la celestial que piquin l'ull del Pare Etern en senyal de simpatia envers nosaltres.

# L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ANY, LXII

NUM. 3069



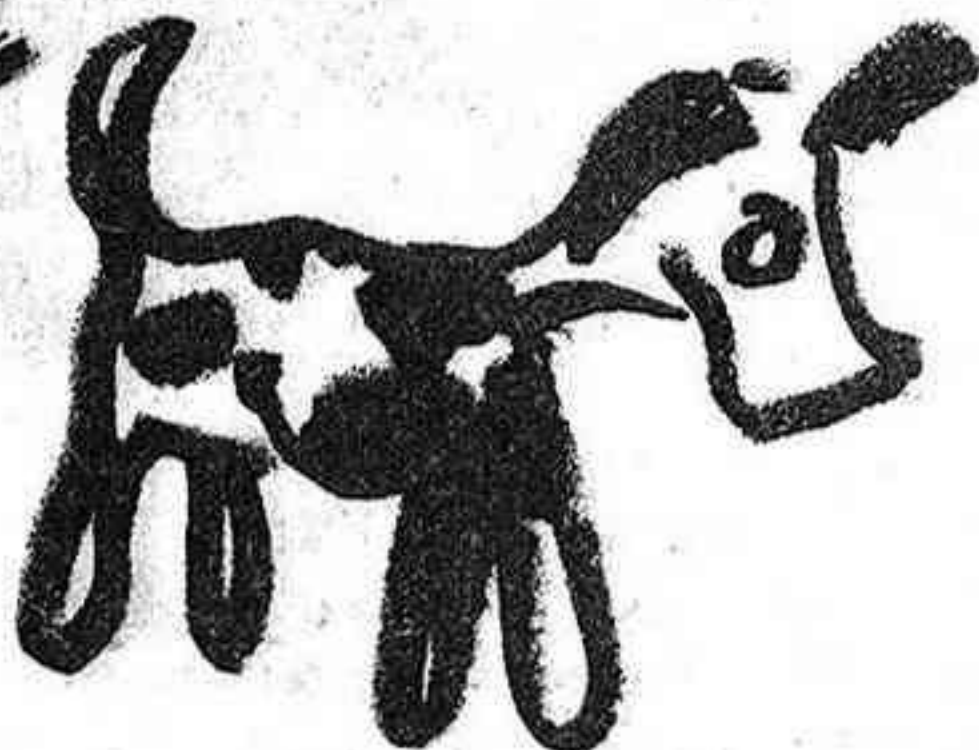
DIADA DEL LLIBRE

—Jo tenia tanta gana de comprar «Aloma», però no sé si m'arribarà!

causa p



TÍJNER



La cua ens ha quedat tan llarga, que no ens ha deixat lloc per a fer parlar els que la componen. Ho farem la Diada del Llibre de l'any que ve

# De quina manera en Xirinachs no ha pagat els deutes

Un sistema que, confidencialment, recomanem als nostres 500.000 lectors

Hem trobat pel carrer l'amic Xirinachs. Ens hem sorprès en veure'l passejar tan tranquil, car el nostre amic acostuma caminar arrambat per les parets, a punt de desaparèixer a qualsevol cantonada. Això, naturalment, quan va pel món, car hi ha hagut temporades en què ha restat reclòs, dies i dies, a casa seva.

I és que, simplement, en Xirinachs és un home que té molts deutes; els té d'una manera fatal, ineluctable. Com hi ha qui té trenta anys, o bé qui té cabells blancs, o bé ulls blancs, o bé ulls de poll, en Xirinachs té deutes. No hi pot fer més. Ni intenta esmenar-se, car sense deutes, sense que l'empai-

tessin els creditors, el nostre amic perdria del tot la seva personalitat.

Per això, en topar-hi un dia d'aquests, en ple carrer, i veure'l amb el cap alt i amb un aire d'home feliç i orgullós, no hem pogut menys que sorprendre'ns.

—No! —li hem dit— no et coneixem.

En Xirinachs, per tota resposta, ens ha dedicat el millor dels seus somriures.

—No et turmenten ja, els creditors?—hem inquirit.

—Dels deutes, parles?—ens ha respost, tot enriolat.

—La teva preocupació constant... Es que els has liquidat ja tots? Es que has here'tat, tret la rifa, i has pagat el sastre, el camiser, la florista, el sabater...

—...el pis, l'adroguer, el barber, el cirabotes, el dentista, el metge, etc., etc., si és que t'has proposat establir la llista dels meus creditors.

I en Xirinachs féu una pausa, darrera de la qual, solemne, va declarar:

—Doncs bé: sàpigues que no he pagat ningú. I que ja no dec res.

—Els has assassinat, potser, tots?

—No siguis primari —diu en Xirinachs, un ric ofès.—He trobat un truc sensacional, meravellós... Un sistema que està «à la page» amb els procediments internacionals, una manera «up to date» de treure't del damunt tots els creditors i que aquests, gairebé, et donin excuses.

Després, amb aire de misteri, en Xirinachs m'ha agafat pel braç.

—A tu, que ets un bon amic, et revelaré confidencialment el truc. Entrem en aquest cafè.

Als dos minuts, entaulats davant dues copes de «monu» autèntiques, en Xirinachs va començar a explicar-se. Començà per treure's de la cartera un retall de diari.

—A aquest telegrama dec la meva felicitat. Un matí, en desplegar el diari, em va saltar aquesta notícia als ulls. Llegeix: «El Govern del Reich ha decidit suspendre el pagament d'interessos i amortitzacions del deute austríac».

En Xirinachs, amb aire de triomf, esperava les nostres reaccions. Però, confesso que no acabàvem d'entendre el sentit que ell donava a la notícia.

—No te n'adones, desgraciat? —ens reconvení en Xirinachs.— Jo, en petita escala, he seguit el procediment austríac. Fes-te nazi, i no paguis.

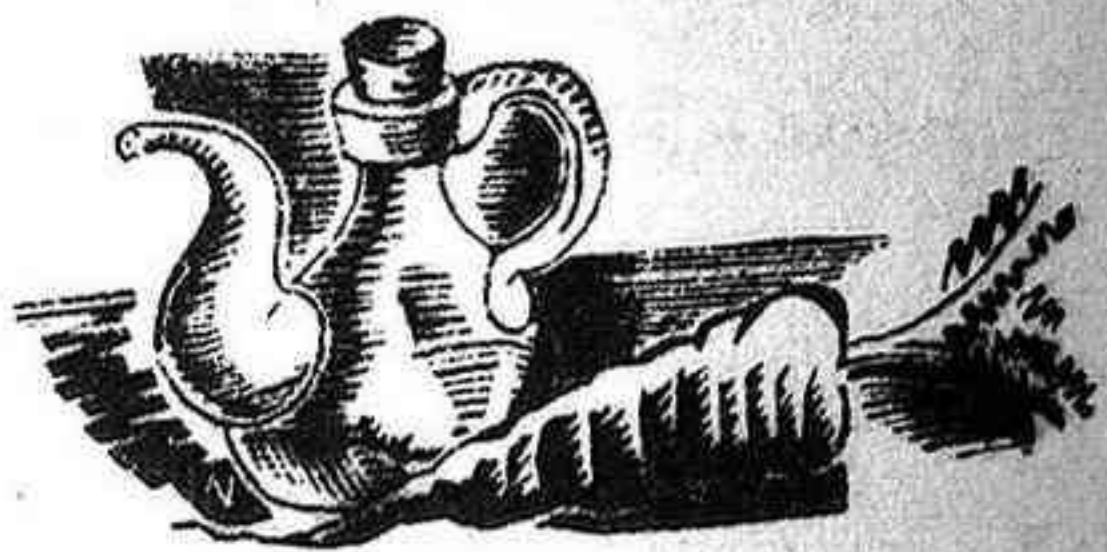
I, abaixant la veu, el nostre amic afegí:

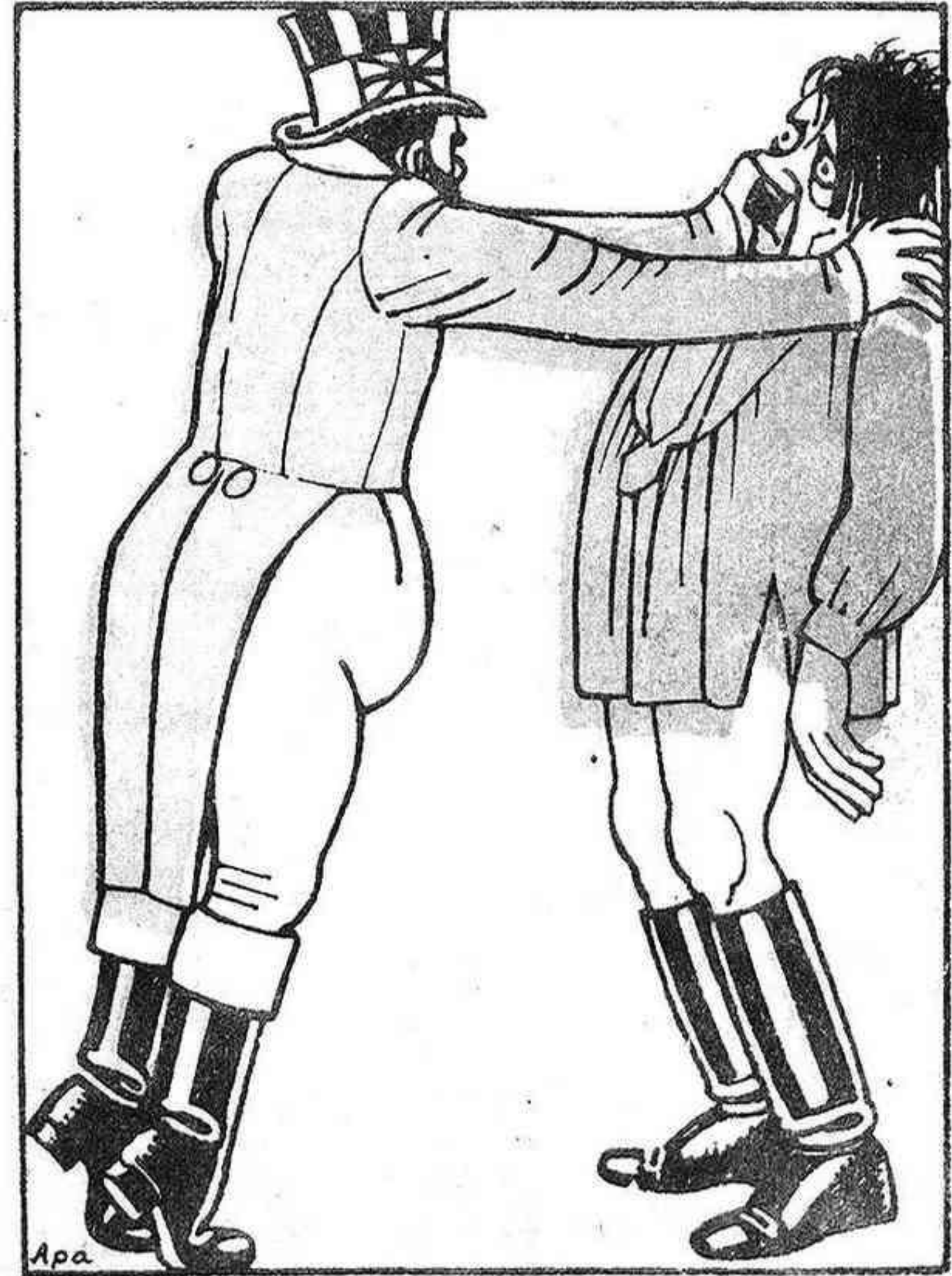
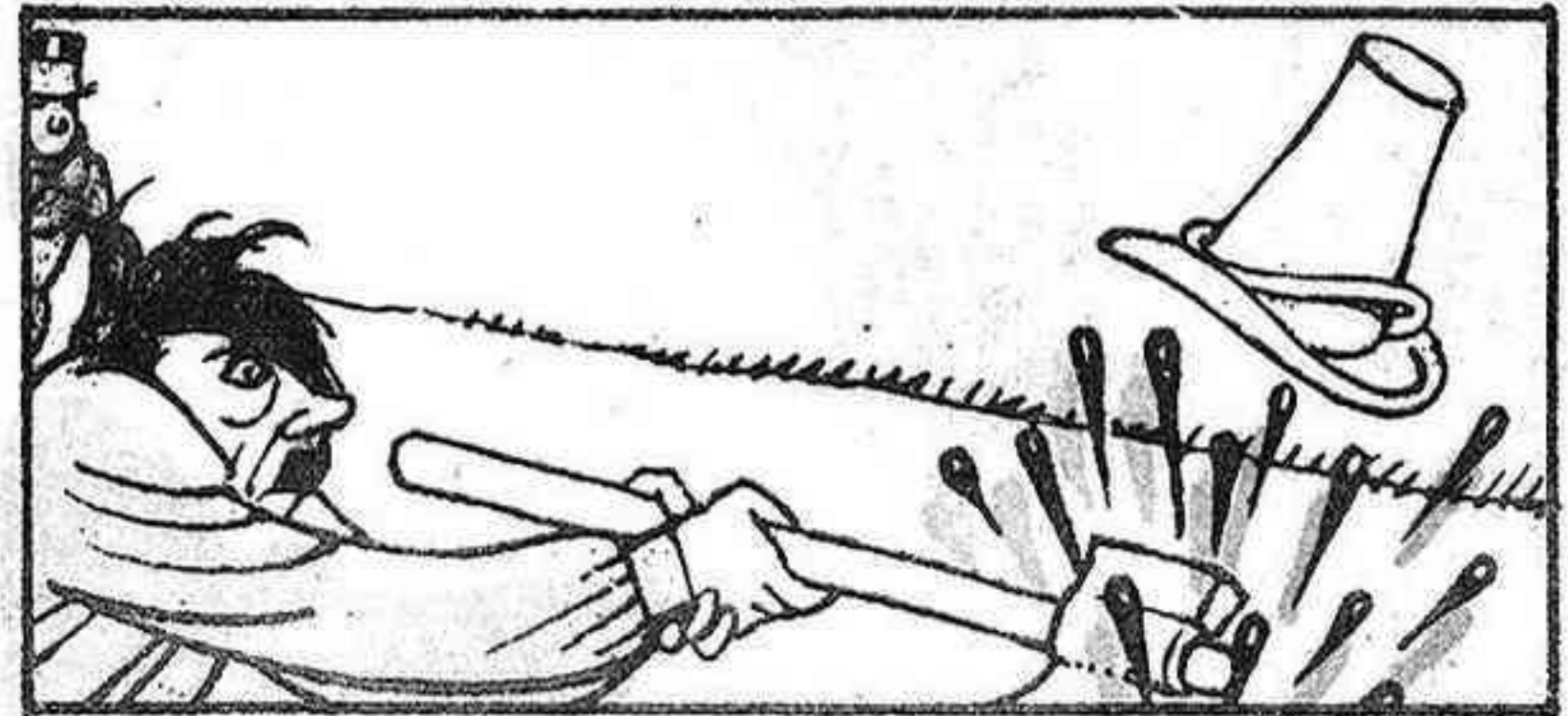
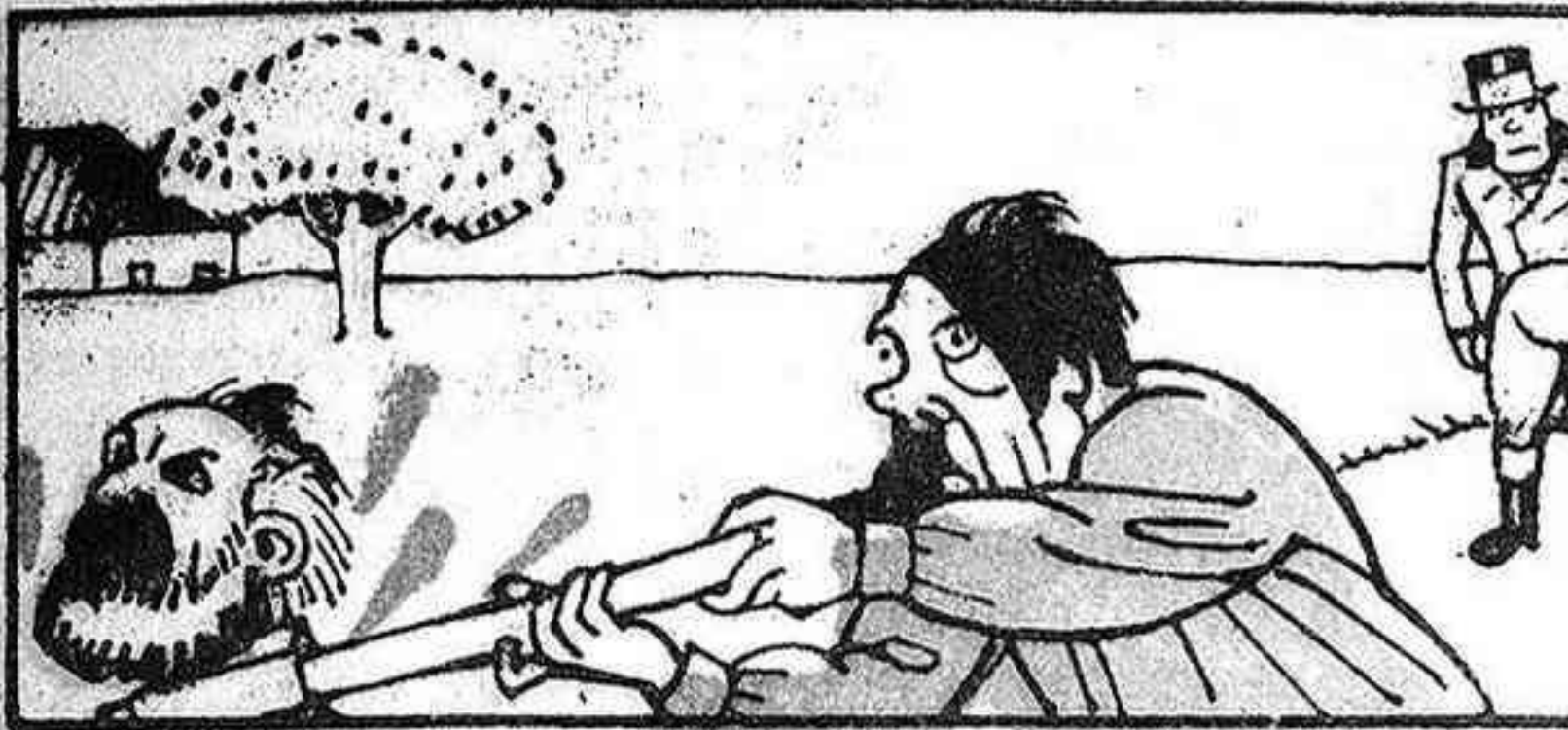
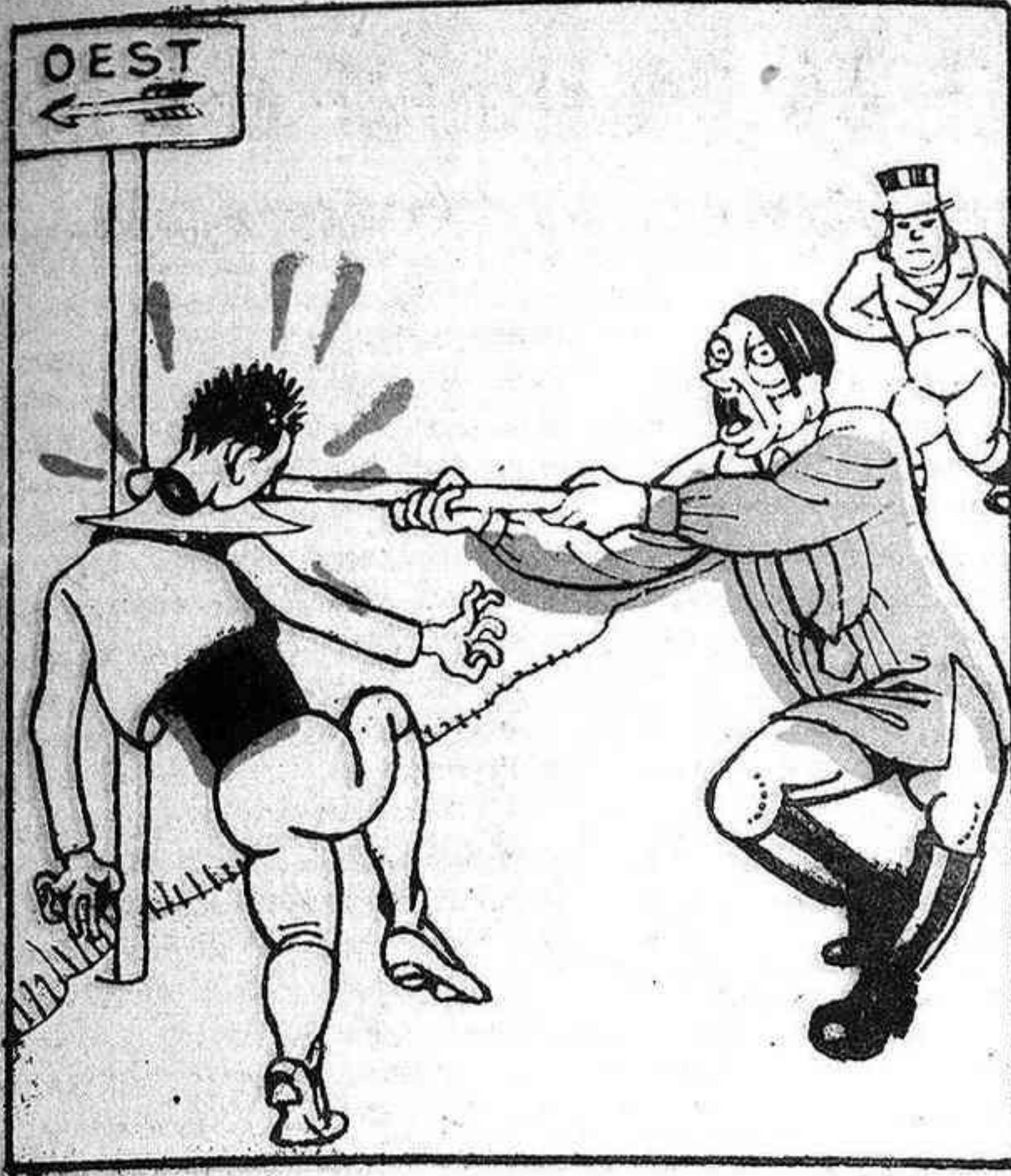
—Fa vuit dies, vaig escriure una carta a Hitler, demanant-li un petit Anschluss individual. Li he demanat que m'invadeixi. I un cop invadit, els creditors ja estan llestos!

—Ets un geni, Xirinachs!



—No les entenc, aquestes derrotes japoneses.  
—Es clar que no les entens; són fetes en xinès.





—No he estat jo!  
—Bé. Qui pagarà els deutes d'aquests austríacs?

## PREMI CREXELLS 1937

Aloma, la protagonista de la qual es parla, ens parla dels seus projectes i de la senyora Mercè Rodoreda.

La vam descobrir emmirallant-se als aparadors de la Llibreria Catalònia. La seva silueta esvelta, bellugadissa i atralent es reflectia a través dels vidres de l'escaparata d'una manera suggestivament sintètica: en forma de coberta de llibre i maquillada de blanc, negre i taronja. Aloma portava un moneder vermell, a la tanca níquelada del qual podíeu llegir la inscripció següent: «Parcelona. Institució de les Lletres Catalanes. 1938». I brodat damunt de la jaqueta, el clàssic peix gros tocant l'arpa de les quatre barres amb la punta de la cua, l'ex-libris de la Institució.

Ens presentàrem:

—Redactors de L'ESQUELLA. Si no anem errats, vostè es diu Àngela Rosa Maria...

—Àngela Maria!—exclamà Aloma, assentint, admirada de la seva ràpida popularitat.

—¿Àngela Maria, o bé Àngela Rosa Maria? En què quedem?

—Anem a pams. Dic Àngela Maria en sentit de «això mateix!»; de fet em dic Àngela Rosa Maria, però com que el meu padri va trobar que com a títol de novel·la era massa llarg, va acordar anomenar-me solemnement Aloma.

—Aquest nom és una troballa.

—És un nom que m'ha donat nom. Mai no ho agrairé prou a Ramon Llull, al meu padri i a la meua padrina, en el món de les lletres senyora Mercè Rodoreda, car tots plegats han contribuït a camuflar la meua fe de baptisme d'una manera tan original i escaient.

La invitem a prendre un vas d'aigua fresca amb il·lustracions de sacarina, i Aloma hi accedeix, sol·licita. Fa una tarda càlida, de color d'absenta. Les orenetes xisclen i fan acrobàcies a pocs centímetres de l'asfalt. Els núvols baixen a comprar el diari i tornen a enfilarse cel amunt a reunir-se novament amb els núvols del districte. El nostre cor ens bat dins el frontó del pit amb una regularitat de rellotge no bombardejat.

—És feliç, Aloma?—li demanem amb curiositat de corresponsal de províncies.

—No em puc queixar. Si bé és veritat que Robert se'm va portar com un porc tornant-se'n a Amèrica i deixant-me en estat... veritat, que diria en Delfi Dalmáu, en canvi, aquest fet ha derivat en novel·la la meua vida fins al punt de convertir-la en guanyadora del Premi Crexells 1937. És allò que diuen: no hi ha mal que per bé no vingui, que equival a dir que la vida també té les seves compensacions.

—Realment, Aloma; però de totes maneres la conducta de Robert no té res de digne.

—No en dubto pas. En Joaquim Ruyra, en Francesc Trabal, en Sebastià J. Arbó, en J. Duc Agulló i la Maria Teresa Vernet, tot el jurat del Premi Crexells en una paraula, estaven sulfurats i el volien denunciar. En Ruyra sobretot. Però jo els vaig aconsellar que no s'ho agafessin tan a la valenta, car al cap i a la fi la senyora Rodoreda, originadora del conflicte, no es proposava ofendre ningú i molt menys els elements del jurat.

—Aloma, aquesta benvolença envers l'autora del seu llibre ens sembla reveladora de la seva equanimitat, de la seva llibertat incontrovertible.

—No em sabria pas produir d'altra manera. Li dec capítols tan meravellósment suggestius! L'onze, per exemple, marcarà una fita definitiva en la meua vida (i Aloma es ruboritza una mica, pensant en les pàgines 134 i 135).

—¿Es coneixien amb la senyora Rodoreda?

—Haviem anat plegades al Liceu Dalmáu.

—És anunci?

—És una veritat com un temple.

—Així vostè ja formava part de la promoció «Clarisme»...

—Ni més ni menys. ¿Recorda aquell verset titulat «Primavera»?

—Aquell tan dolent?

—El mateix. Doncs era meu.

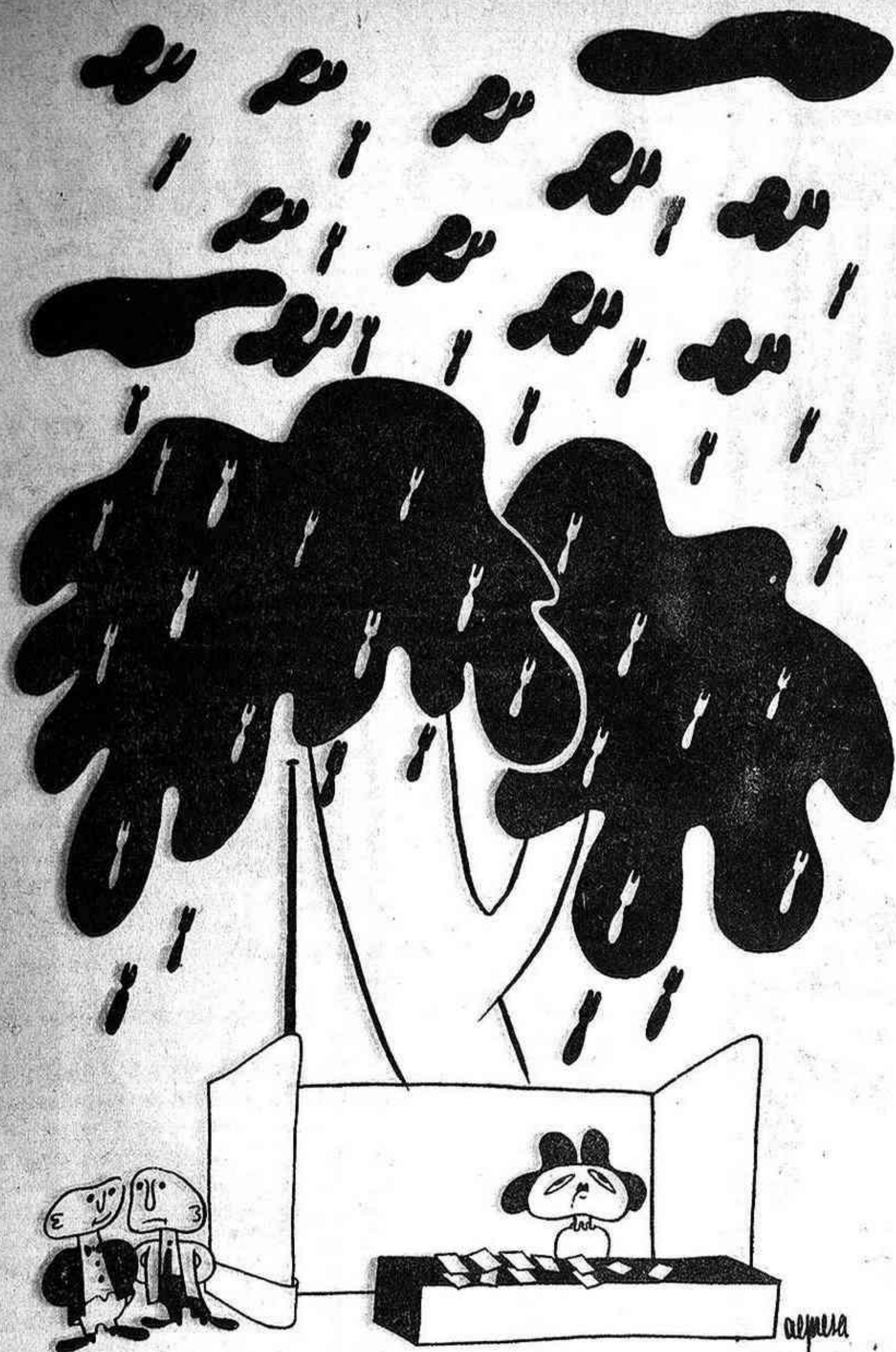
—Perdoni, Aloma. Volíem dir que...

I vam disfressar la planxa, tot parlant del sol que anava a la posta, abillat amb un pijama de núvols de carmí. I del Comitè de No Intervenció, i de l'ou com balla, i de



—Que fan el deu per cent?  
—Sí.  
—Doncs doni'm la Guia de ferrocarrils.





LA DIADA DEL LLIBRE

—Ah!! I sort que aquest any no ha plogut!!

les cames de les senyores, i de Picasso, i dels paradisos oceànics i de les truites vegetals. Aloma, com a bon personatge de novel·la, acceptava encisada la sonsònia de les nostres descripcions i no ens demanava que anéssim al gra ni per miracle. Vam tornar pels camins de l'interviu:

—No li fan por les crítiques, Aloma?

—De la gent?

—De la crítica.

—Ah, no gens. El Conseller de Cultura m'ha tractat sempre molt bé; en Francesc Trabal, cada vegada que em veu, em fa l'ullet i em diu queestic millor. Però jo no em deixo embarcar així com així...

—Naturalment, quan no va fer-ho al capítol dinou de la novel·la. I ara què, Aloma?

—Viure intensament, lluitar, plorar, riure.

Abandonarem la terrassa, i al costat d'Aloma començarem a caminar Passeig de Gràcia amunt. El cel agonitzava entre filagarses de llum color banana. Feia fred, però els baròmetres ho dissimulaven. De sobte, un home d'uns trenta-cinc anys d'edat se li acostava amb aire familiar:

—Aloma...

Ens retiram discrets i previsors.

—Què vols?

—M'hauries de deixar cent pessetes.

Aloma obre el moneder i li posa els di-

ners a les mans. L'home d'uns trenta-cinc anys se'n va trempat com un pèsol. Intervnim:

—Perdoni, Aloma, la indiscreció; però, ¿veritat que aquest que li ha clavat el «sablazo» és en Joan, el seu germà?

—El mateix—confirma Aloma.—Com ho ha conegut?

—Vostè dirà. Per a un lector de la novel·la, aquest personatge queda tan real...—I mentre dèiem això ens anàvem cordant l'americana d'una manera instintiva.

Unes cantonades més amunt ens acomiadem. Aloma s'allunya amb una passa ferma, decidida, presaç de superacions futures.

I van passar tres dies.

★

—Riing! Riing! Riing!!!!!!!

—Digui—tot despenjant el telèfon.

—Sóc Aloma.

—Aloma!!! Què hi ha de nou?

—He tingut un nen.

—Enhorabona. Si necessita un, padrí, ja ho sap, disposi. Ha onat bé tot?

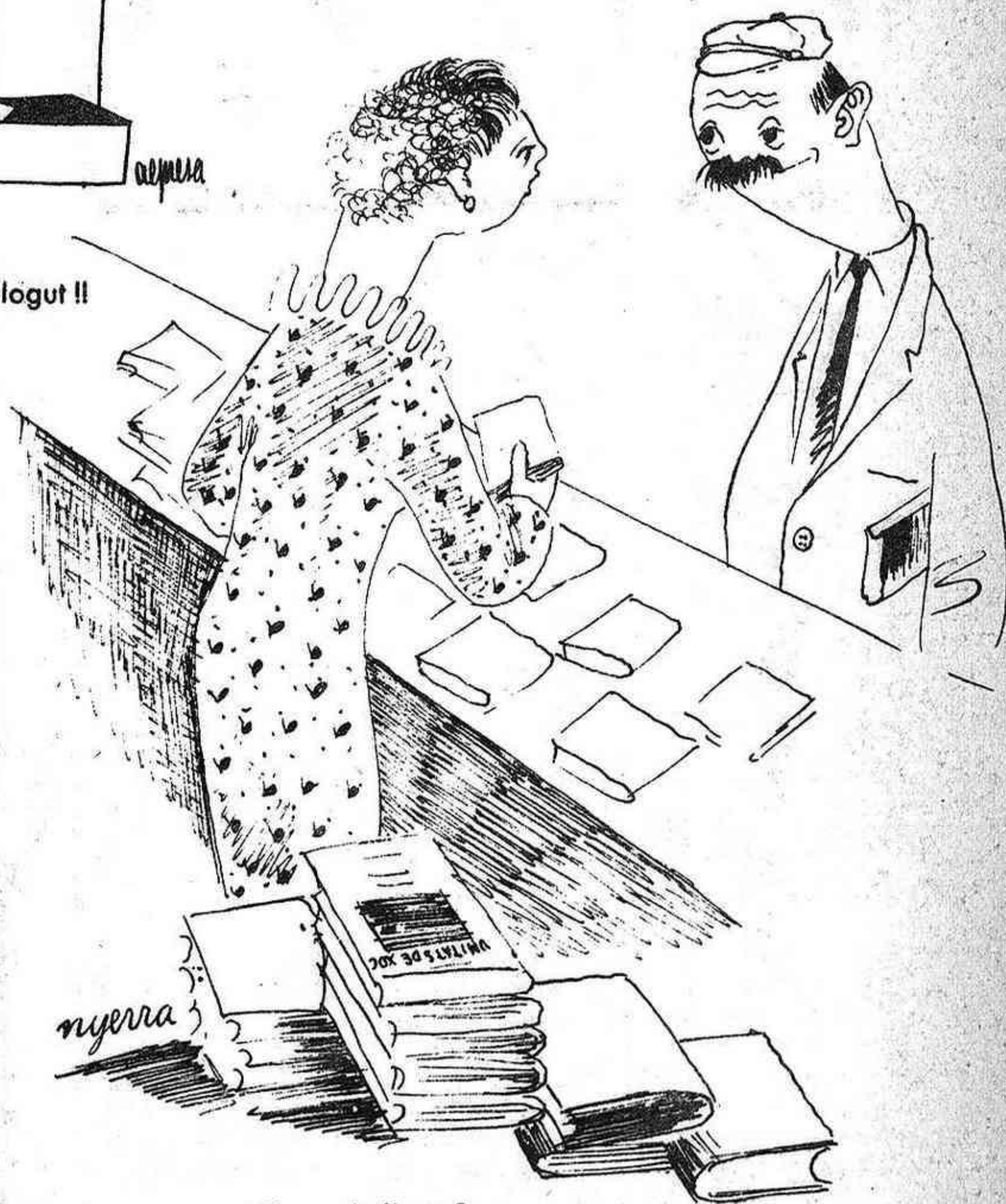
—Tot.

—I a qui s'assembla?

—A en Gabriel Alomar.

—Eh?!!!

Però després hem caigut del burro. ¿Aloma i Alomar? Com el seu nom indica, que diu en Pujols, ja era de preveure.



—Es aquí que venen llibres dedicats?

—Sí.

—Doni-me'n und'en Puig i Ferrer.

# Les nits del castell de Pedrusio

## o a Franco se li subleva l'ànim



(Esquellot d'actualitat i representable)

### PERSONATGES

El "generalísimo"  
El seu Ànim  
Un moro més que "amigu"

Dormitori del castell de Pedrusio, a les vores de Saragossa.

Un llit altíssim.

Al fons, un ample finestral que dona damunt la negra nit. Mobles d'època, armadures, alfombres, cortinatges... Hom s'adona, de seguida, que a l'habitant del castell no li bé d'un pam.

Toquen dotze hores, greus, pausades, solemnes, tètriques, imposants. Se sent remor darrera la cortina del llit. Finalment, aquesta es descobreix, i apareix pàl·lida, cadavèrica, la figura del dorment, que no és altre que el "generalísimo".

FRANCO.—Eh? Ah? Dotze hores, dotze. I sense poder aclarir l'ull! És terrible... (Se sent una estranya remor, vinguda de sota el llit.) Eh?... (Esverat.) Què és això? Sortiu! Qui hi ha, aquí? (Silenci. Un silenci esfereïdor. No, no, no!!! (Fa sonar un tam-tam que té a l'abast de la mà.)

(Per la porta de l'esquerra, entra un criat moro, portant una llanterna.)

MORO (fent una gran reverència).—Ha cridat, el senyor?  
FRANCO (fingint seguretat, malgrat la veu li tremoli).—Hi ha algú al dormitori. Sota el llit.

(El moro desembeta la simitarra i, amb aire de matamoros, burxa per sota el llit.)

MORO.—No hi ha ningú, senyor.  
FRANCO.—Doncs, deu ésser al sostre...  
MORO.—No hi arribo, senyor.

(El "generalísimo" despenja una escala de corda, per la qual s'enfila el moro fins al sostre del llit, que examina escrupolosament.)

Tampoc no hi ha ningú, senyor.  
FRANCO (tràgic).—Ningú! Què són, doncs, aquests sorolls que no em deixen dormir? Moro: m'enganyes. Ací hi ha algú que m'espia, que està a l'aguait, que em vol occir...

MORO (tot baixant l'escala).—Mals somnis, senyor! La casa Bayer ven uns preparats...

FRANCO (li clava una puntada de peu).—Arri, allà, descregut!

(El moro acaba de baixar l'escala curta-corts, recull la llanterna i desapareix ràpid com una exhalació. L'escena ha tornat a quedar a les fosques. El "generalísimo" recull l'escala i es remou nerviós pel llit.) (Precedit dels corresponents sorolls i misteri, apareix pel fons l'espectre de l'Ànim del "generalísimo". Va vestit amb l'uniforme de les fantasmes, o sigui allò que la gent vulgar en diu un llençol. De la llum que irradia, l'escena resta un vic i lluminada. En veure l'"Anim", el "generalísimo" fa un crit d'espant.)

ANIM.—Per què l'esveres, general, si ja em coneixes?  
(Franco intenta tocar el tam-tam.)

Es inútil. No sonarà.

FRANCO.—Vés-te'n!  
ANIM.—No puc. M'has d'escoltar.  
FRANCO.—Però, qui ets?  
ANIM.—Sóc el teu ànim.  
FRANCO.—Ànim, dius? Deus voler dir ànima.  
ANIM.—No, no: ànim. L'ànima, ja fa temps que t'has venuda, general. Te l'has venuda al diable. Hitler i Mussolini te l'han comprada, junt amb les Balears, amb les Canàries, amb el carbó, amb les pirites...

FRANCO.—Però què és, això de l'ànim?  
ANIM.—És la intenció, el coratge, l'esperit de fer una cosa, segons el diccionari de l'Acadèmia.

FRANCO.—Tu, doncs, ets el meu esperit...?  
ANIM.—O quelcom que s'hi assembla. Sóc el teu ànim que et priva de dormir, que et rosegua la consciència, i que aquesta nit et ve a demanar comptes.

FRANCO.—Comptes, de què?

ANIM.—Del teu comportament envers Espanya.

FRANCO.—El país m'ha d'estar agraït. Jo el salvaré!

ANIM.—I a tu, qui et salvarà?

FRANCO.—El Comitè de No Intervenció.

ANIM.—No diguis beneiteries, i recapacita bé la teva gesta, general. No et penedeixes, en el fons, d'haver lliurat la pàtria als estrangers?

FRANCO (irritat).—Ments, Ànim! No és veritat que els estrangers s'hagin fet amos d'Espanya. Això és una calúmnia que fan córrer els rojos.

ANIM (irònic).—Una calúmnia, eh?

FRANCO.—Naturalment. Pregunta-ho, si no, a Mr. Chamberlain.

ANIM (fa la senyal de tocar ferro).—Calla, desgraciat, i no anomenis fantasmes!

FRANCO.—I tu, que no ets una fantasma?

ANIM.—Precisament, fes-te càrrec de la competència.

FRANCO (parlant per ell).—Tu ets una fantasma; jo sóc una fantasma; tots no som sinó fantasmes...

ANIM.—No vulguis fer el shakespeareà, que no t'escau. No passes d'ésser un personatge de Muñoz Seca.

FRANCO.—I has vingut a parlar-me de teatre?

ANIM.—Per això, t'hauria enviat en Bernat i Duran. He vingut a parlar-te dels teus crims.

FRANCO (més "caballero" que mai).—Crims, jo?

ANIM.—Sí: dels crims que Mussolini i Hitler cometen en nom teu.

FRANCO.—Protesto: parles d'un parell d'incontrolats. (Suspirant.) Què en fa de dies que s'han establert per compte propi!

ANIM (sarcàstic).—No ets el "generalísimo", tu?

FRANCO.—M'ho diuen. Aquest mot és... com et diré?, el meu àlies.

ANIM.—El pes de la responsabilitat caurà, però, damunt teu. A l'altre barri seràs tractat com un vaixell anglès qualsevol.

FRANCO (moïestat).—Compte amb les paraules!

ANIM.—Et veuràs enfonsat en les profunditats de l'infern.

Allí, Sanjurjo, Mola i Cabanelles, tot jugant a la manilla, t'esperen perquè facis quatre.

FRANCO.—Jo aniré al cel!

ANIM.—Creu-t'ho que aniràs en auto!

FRANCO.—Sóc catòlic.

ANIM.—Si fins i tot has fet indignar el Sant Pare.

FRANCO.—El cardenal Gomà pregarà per mi.

ANIM.—I tu creus que les oracions del cardenal Gomà arriben al cel? Déu les escolta com qui sent ploure.

FRANCO.—Prou conversa, si és que has vingut a insultar-me. Qui ets tu per a passar-me balanç?

ANIM.—Jo sóc tu.

FRANCO.—Tu, ets jo?

ANIM.—Sí.

FRANCO.—Si ho entenc, que em pelin.

ANIM.—No et preocupis, que ja et pelaran.

FRANCO (indignat).—Amenaces, ara? Vés-te'n d'una vegada!

ANIM.—M'has de rosegat.

FRANCO.—Vés-te'n, o si no...

ANIM.—O si no, què?

FRANCO (exaltat).—Ara veuràs... (Es palpa la cintura.) La pistola... On és la pistola?

ANIM.—Te l'ha recollida un general alemany, perquè no t'hi fessis mal.

FRANCO.—El sabre... On és el sabre?

ANIM.—Te l'ha pres un general italià, per a tallar els "spaghetis".

FRANCO.—Oh, desgràcia! Però, d'aquesta no te n'escapes. (Butraqueja.) Qualsevol cosa, un ganivet de butxaca... No en porto cap... (Treu una llimeta.) La llima de les uncles. No tinc altra arma. (Treu un escuradents.) Ah, i un "palillo"!

ANIM.—Tu t'escuraràs les dents, però seran els altres els qui es menjaran els talls.

FRANCO (tracta d'incorporar-se).—Amb la llima et degollaré!

ANIM.—A mi? Hac, hac, hac!!! (Gran riallada.) Que no ho saps que sóc un fantasma? Tè. (D'una bufada, tomba el "generalísimo" damunt del llit.)

FRANCO (teatral).—Oh, déus immortals! Benet, no em deixis! Adolf, no em desemparis! On sou?

(Se sent un gran terrabastall, i l'escena s'omple de polseguera. En aclarir-se l'atmosfera, es veu el "generalísimo" tot negre de la pols.)

Què ha passat?

ANIM (tot mirant pel finestral del fons).—No els invocaes? Són els teus aliats; Benet i Adolf. Uns avions italians i alemanys han bombardejat el castell. T'has salvat per miracle.

FRANCO (indignat).—No pot ésser! (Toca el tam-tam.) Moro!

ANIM.—Que et mors, dius?

FRANCO.—No; crido el moro! (Torna a tocar el tam-tam.) Moro!

(Entra el moro del principi, amb la llanterna a la mà.)

MORO (fent la gran reverència).—Senyor?... (Aixecant el cap i adonant-se de la negror de la cara del "generalísimo".) Com, senyor? El moro, sou vós o sóc jo?

FRANCO.—Estúpid, ja en tinc prou d'endevinalles, aquesta nit! Què ha estat aquesta explosió!

MORO.—El avions dels vostres aliats, senyor, que, per error, han descarregat llurs bombes damunt del castell. Segurament es creien que era la frontera francesa.

FRANCO.—Ah! Respiro. I jo que ja malpensava... Digues al meu secretari que demani excuses als governs italià i alemany per l'equivocació.

MORO.—Em permetrà el senyor que li suggereixi que l'error no ha estat nostre, sinó d'ells...?

ANIM (a part, com en les comèdies).—Cristo, quin moro més ben parlat!

FRANCO (a l'"Anim").—Què remugues, tu? Encara ets ací? A quina hora pleguen, les fantasmes?

ANIM (menyspreador).—Calla, miserable! Me'n vaig... Me'n vaig, i em sublevo. Després de Yagüe, després de Queipo, fins l'ànim se't subleva, general Franco!

FRANCO.—I jo, sense adonar-me'n! (Se sent un soroll de cadenes, i l'"Anim" desapareix.) Apa, salut!, com diuen els de l'altra banda.

(En desaparèixer la fantasma, l'escena ha restat gairebé fosca del tot. El "generalísimo" torna a inquietar-se.)

FRANCO.—Moro, on ets?

MORO (amb veu profunda).—Aquí, senyor.

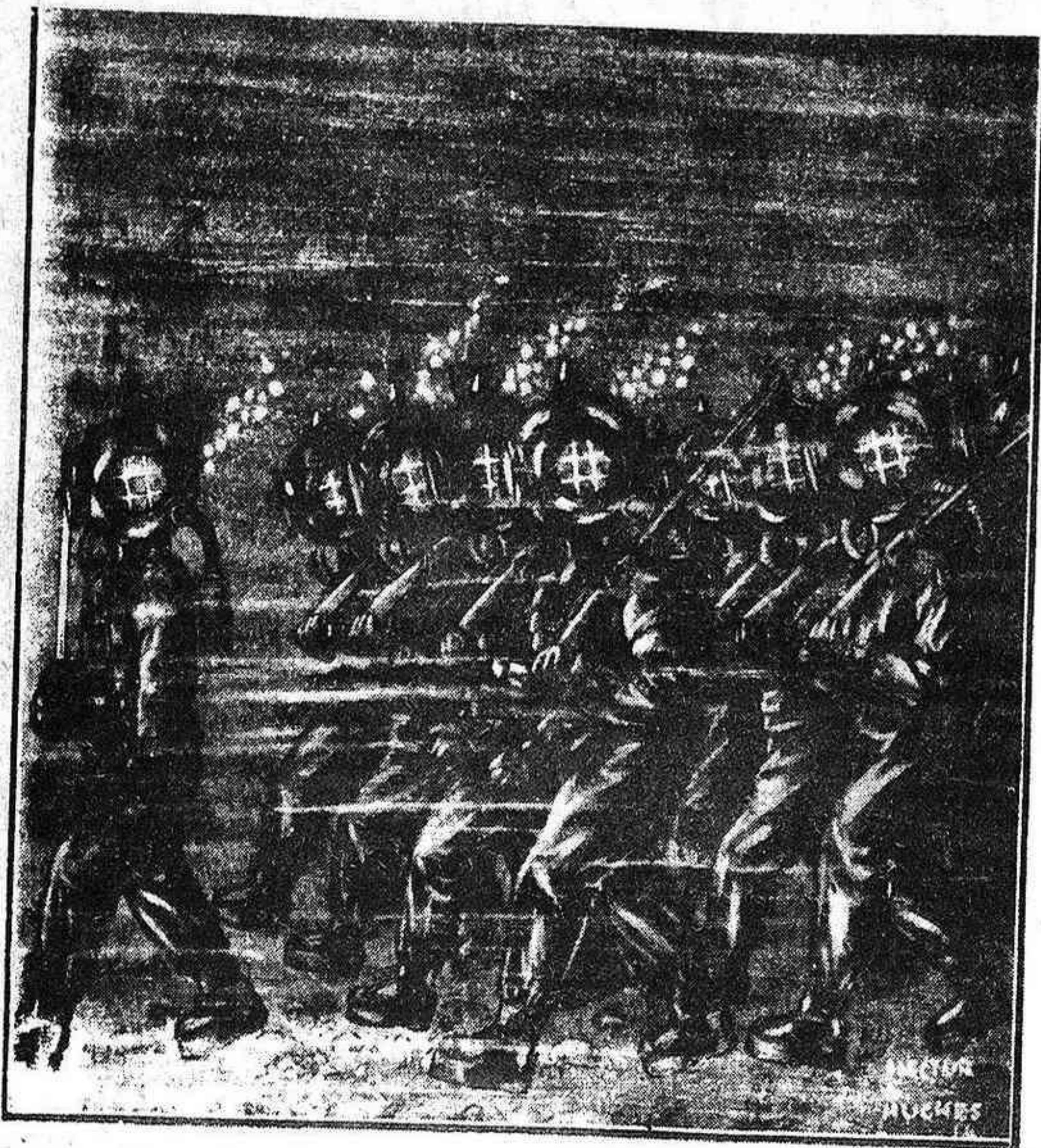
FRANCO.—Altra vegada el pesombre! Em sento sol, sol... Tinc por, tinc por! (De cop i volta): Moro: puja a fer-me companyia.

MORO.—Tinc son i gana, senyor.

FRANCO.—Tinc unes meravelloses saltsixes de Francfort falsificades que m'ha enviat Goering. Les tastaràs, Moro, si puges. (Tira l'escala de corda.)

MORO (tot enfulant-se escala amunt, fitoròpticament).—Afar-ta'm i digue'm moro!





PRESAGI DE MULLADER ?

Als qui posen en dubte les activitats de les diplomàcies estrangeres, serà bo de mostrar-los el present document gràfic, en el qual pot apreciar-se una desfilada subterrània del «Comitè de No Intervenció», precursora de les intervencions més decidides i abrandades.

(Es una foto «Agència Esquella»)

## JA TE'N DIRAN DE MISSES!

### El racionament dels aliments espirituals a la zona franquista

Viatgers arribats de Saragossa via França, ens han contat l'organització de la Missa obligatòria que han posat en peu les autoritats eclesiàstiques de la capital d'Aragó. Naturalment, passà que, amb aquesta gentada, no hi havia missa per a tothom qui en volia. Aleshores ha estat necessari acudir al racionament de la missa, a imatge dels altres articles de primera necessitat.

Cada cap de casa ha estat proveït d'un carnet de racionament, amb un nombre de racions acordat al nombre de membres de la família. A cada persona gran li toca una missa completa. Per als menuts han fet unes missetes infantils, adaptades a llur tendra naturalesa.

Els dilluns, als temples saragossans diuen missa per als carnets d'una ració; els dimarts, per als de dues; els dimecres, per als de tres, i així successivament. Hom ha deixat el temple del Pilar com a església fora de racionament, a la qual poden acudir la gent que no els ve d'un duro o bé aquells estrangers de marca de pas per Saragossa.

També hi ha esglésies al servei de les persones que fan horaris especials, per exemple tramviàries, cambriers, funcionaris, etc. A aquestes esglésies hi acuden també els capellans, els quals, enfeïnats tot el dia a dir missa, no tenen temps d'oïr-la.

En entrar a l'església, cal presentar el ticket

a un confessorari, on un sagristà us el timbra. Aleshores cal anar a l'altar, on es diu la missa, i lliurar el ticket al capellà corresponent. El capellà va enganxant els tickets a uns encasellats disposats a l'efecte.

Aquests estats, una vegada omplerts, són traslladats a l'A. M. D. G. (Agrupació de la Missa Distribuïda Gratuïtament), on són examinats per l'Interventor del Bisbat, i els números dels tickets que manquen en la relació són comunicats a les autoritats militars.

Les faltes a la missa racionada són punides amb penyores que van de vint-i-cinc a mil pessetes, segons les reincidències.

L'A. M. D. G. vetlla activament la bona marxa del sistema de racionament. Així, han estat detingudes diverses persones a la casa de les quals la policia havia trobat missa, sigui perquè disposaven d'oratoris particulars o perquè tenien un capellà amic de la família, que contravenia l'ordre que prohibeix servir misses a domicili.

També està molt perseguit l'intercanvi. Hi ha ciutadans, particularment religiosos, que canvien tickets de minestra per tickets de missa. L'A. M. D. G. assegura a tots els saragossans que hi ha una missa per cap i que no faltaran misses, a condició que tothom observi escrupolosament les seves disposicions.

## Els grocs "groguis" al riu Groc

Tota la Xina és de color groc. El desbordament del riu Groc ha portat com a conseqüència l'ofegament de 25.000 soldats grocs de l'Imperi del Sol Naixent, també, per tant, de color groc. Cal afegir-hi que els uniformes japonesos són també de color groc, com el riu, i que les cares que posaren en veure's l'aigua al damunt foren també grogues.

Els generals grocs, davant de la inundació, intentaren reanimar llurs soldats amb mantes grocs. Però tots els esforços fets per a procurar-se la beguda aquesta resultaren estèrils, car un excés d'aigua impedi l'harmònica barreja dels ingredients.

De la feta, l'exèrcit japonès ha quedat «grogui».

## Paladins de la pau

Hitler, Mussolini, Oliveira Salazar, Konoye, Franco i altres il·lustres i ardents pacifistes, han decidit participar activament al Congrés de la Joventut per la Pau que se celebrarà a Nova York.

Naturalment que llur adhesió no pot pas ésser una adhesió vulgar, reduïda a un discurs o a un simple missatge. Ells, partidaris de la intervenció totalitària, intervindran al Congrés d'una manera total. Per a demostrar llur amor a la pau, començaran per trametre uns quants avions de bombarder a Nova York, els quals es lliuraran a un seguit de pràctiques damunt el territori nord-americà. I els congressistes «pauívols», davant d'aquesta mostra d'horror bèl·lic, es refermaran en llurs conviccions pacifistes.

Per a estimar la pau —dirà el missatge dels dictadors— cal conèixer bé quina és la tragèdia de la guerra. Aleshores els totalitaris estan disposats a fer aquestes proves en obsequi als congressistes de Nova York.

No hi ha cap mena de dubte que les poblacions espanyoles, les xineses, les austríques, com ahir les etiops, estan cada dia més convençudes de l'horror de la guerra, i el dia que en surtin estimaran com mai la tranquil·la serenitat de la pau. I aquí ho deurán, això, sinó als italians i als alemanys? Qui gosarà discutir la real acció pacifista dels règims totalitaris?

El Congrés de la Joventut per la Pau té l'obligació d'elegir per a la Presidència d'Honor els dictadors europeus, asiàtics i americans. Han fet més ells per a posar de lleu la barbàrie de la guerra, que no pas tots els Premis Nobels junts. Si d'una vegada no homenatgem aquests il·lustres cavallers de la pau, és que al món no hi ha justícia. Cosa que, ai, ja sabem!



Jo em "poleixo",  
tu et "poleixes",  
ell es "poleix"...

### El verb de moda totalitari

L'altre dia, una notícia vinguda de Roma ens assabentava que l'Estat italià, posat a fer diners, s'havia venut a un anglès la famosa estàtua del Discòbol.

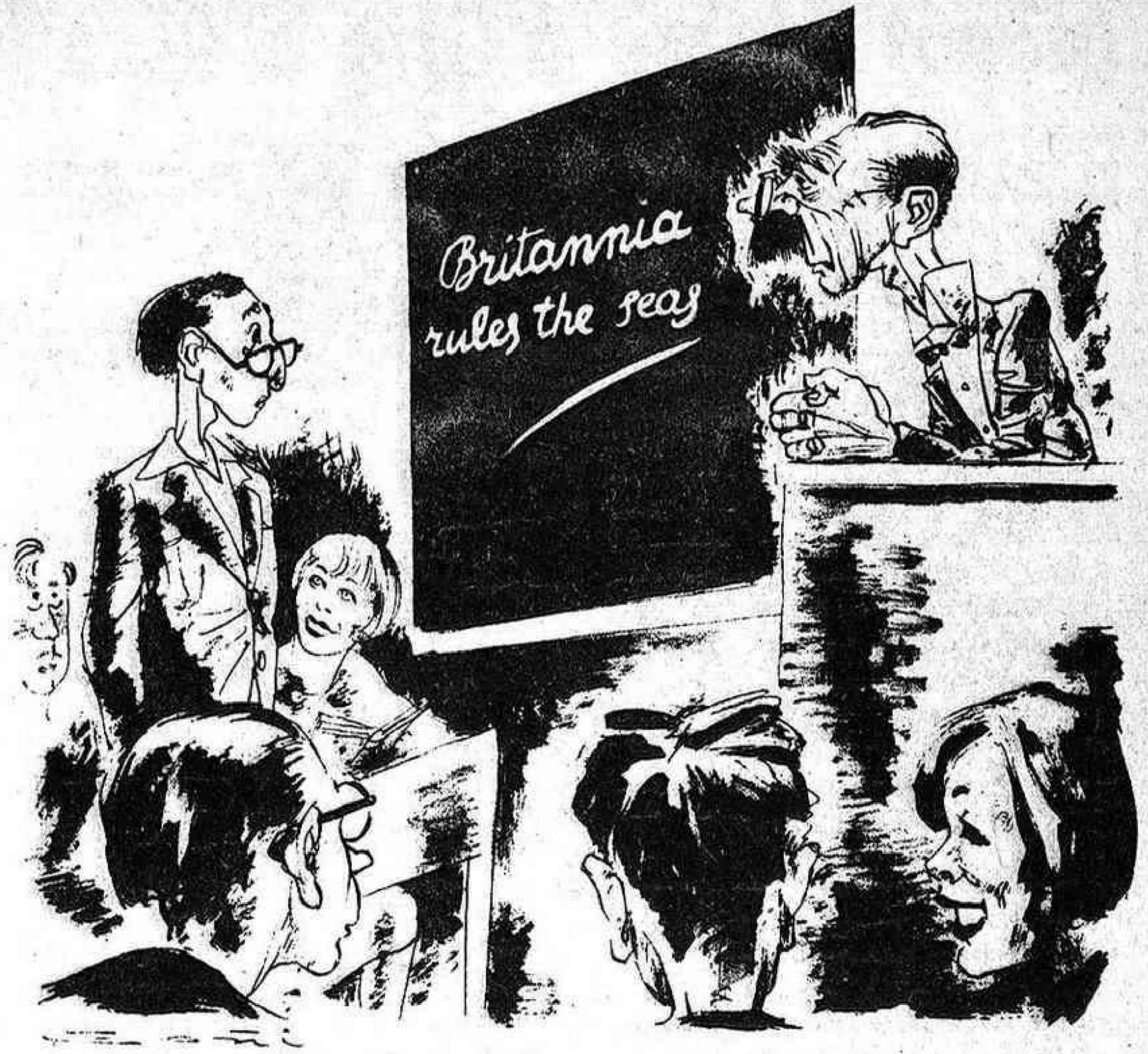
Aquest procediment de remeiar la gran situació financera a base de la venda d'obres d'art, deu ésser de les poques coses que Mussolini ha après del «generalísimo» espanyol. Han estat els facciosos els qui han posat de moda el sistema de «polir-se» el tresor artístic nacional. Tothom recordarà aquella excursió que féu l'«Enterrament del Comte Orgaz» a Londres, d'on, que nosaltres sapiguem, encara no ha tornat.

Persones que ens mereixen crèdit il·limitat —a nosaltres, posats a concedir crèdits, i sobretot quan no són en pessetes, no ens ve d'un pam— ens han assegurat que del patatge «nacionalista» espanyol hi manca ja, entre altres coses, la Giralda sevillana, les catedrals de Burgos i de Santiago de Compostela, les coves d'Altimira, etc.

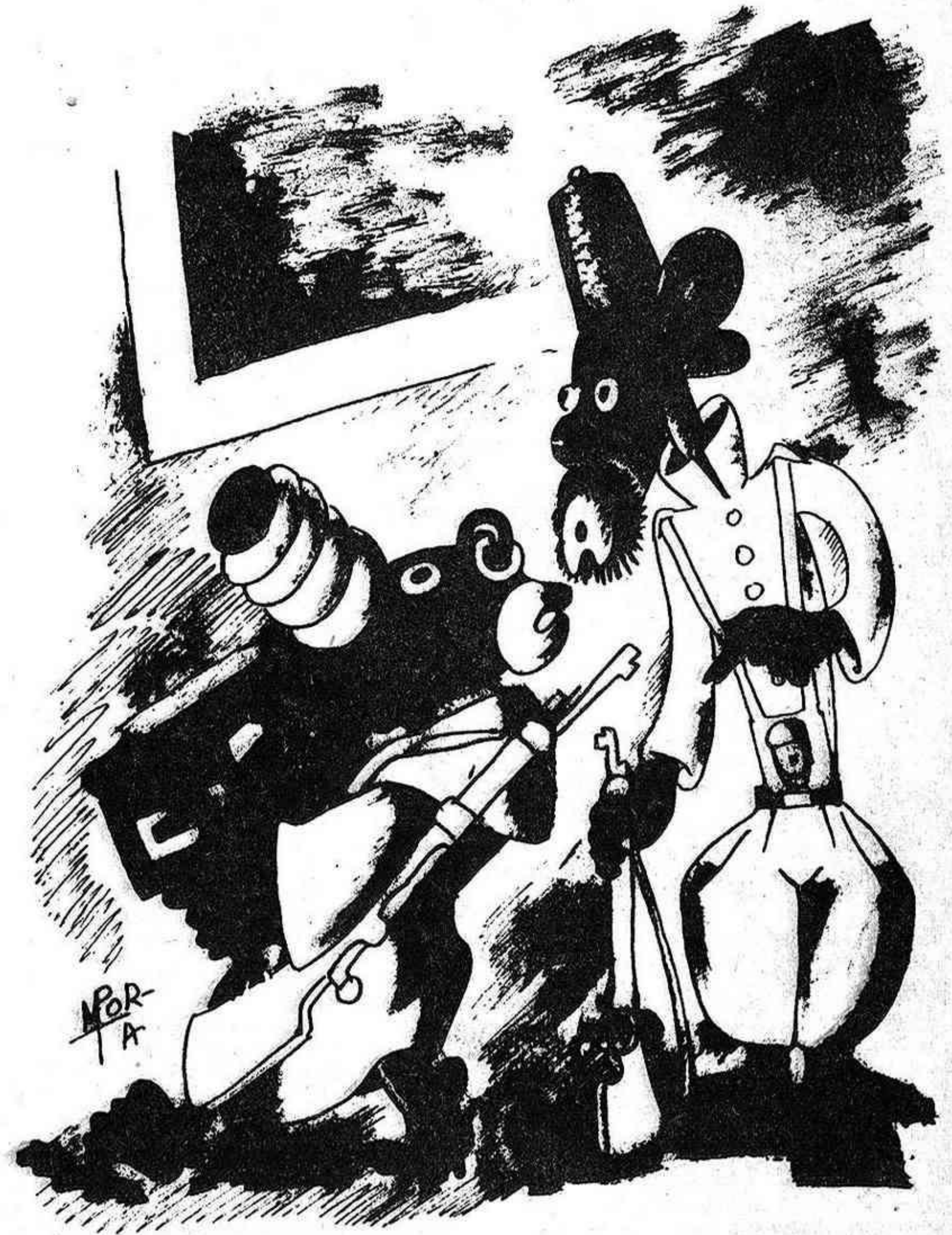
Franco, naturalment, deu dir: Si em venc la terra, per què no em puc vendre els monuments? I l'home té tota la raó. Fet i fet, tant se val vendre'ls com bombardejar-los, i ja que els de la seva zona no s'atreveix a bombardejar-los, se'ls «poleix» tranquil·lament a l'estranger.

Comprenem la pressa que tenen els facciosos a quedar-se amb tot el territori de la península. No et dic res si un dia podien vendre's Poblet, l'Arc de Berà i les Muralles de Tarragona. Qui sap si un americà excèntric els compraria tota la muntanya de Montserrat i que, pedra per pedra, seria traslladada als Estats Units.

Franco segurament que pensa que si ell no corre a liquidar el tresor artístic del país, més tard el liquidarà el seu estimat «Duce». D'una manera o altra, aquest s'ha de rescabalar dels 6.500 milions de lires que li costa fer la felicitat dels espanyols.



—Què vol dir «shame»?  
—Aquesta paraula ha estat trata del diccionari.



—Vull escriure les meves memòries, però com que no sé d'escriure, m'he apoderat d'aquesta màquina.

# El primer viatge d'Otto a Espanya

I

Otto Schonen fou enviat a Espanya —a aquella part d'Espanya que el gerent de la casa on presta Otto els seus serveis en diu Espanya, i nosaltres i les altres persones decents en diem la zona rebel— junt amb uns voluminosos mostraris d'objectes de cel·lul·lida que ells fan passar per vori.

A Otto el viatge li feia una certa il·lusió. Les poblacions que havia de recórrer eren lluny dels fronts, com havia comprovat davant el mapa, ajudat pel seu pare, que no es cansava de fer-li recomanacions per l'estil d'aquestes:

- No et deixis engalipar per les «majas».
- No t'aficionis als «toros».
- Compte amb la «manzanilla».
- Alerta amb els «bandoleros».
- Abans de tenir tractes amb una dona, assegura't que no porta una «faca» a les lligacames.

—Paga l'hotel amb pessetes, però exigeix el canvi en lliures esterlines.

Otto s'apuntava tots aquests consells i les adreces que els amics li donaven d'altres amics, parents i coneguts que tenien escampats arreu d'«Espanya», per anotar les quals li fou necessari adquirir un índex gruitxut com la llista de telèfons de Berlín. Això motivà més consells paternals:

—Otto, fill meu: procura portar aquesta llista ben amagada, que podria comprometre el führer.

—I què?—contestà Otto.

—Per ell, tant se me'n dona—continuà el pare, abaixant la veu, per bé que no hi havia ningú més que ellis dos a la casa i havien tancat, amb precaució, la porta de la cambra on es trobaven—. Es per tu, que t'ho dic. Si te la trobava un agent de control de la No Intervenció...

Otto esclatà en una rialla i seguí fent les maletes.

II

El viatge d'Otto, comercialment parlant, fou un èxit. Les «notes» li ploïen pertot. A Sevilla vengué per 400.000 marcs. A Salamanca per 350.000. A Burgos per altres tants. A Saragossa per 300.000...

Si bé no tants com esperava, trobà alguns compatriotes que l'ajudaren a cor què vols i el portaren de l'una a l'altra casa. Otto estava radiant i eufòric. Cada dia tenia una conferència telefònica amb el seu gerent, al final de la qual rebia una felicitació entusiasta i una promesa d'augment de sou.

III

Otto estava meravellat, sobretot, que hi hagués tanta gent a Espanya que parlés correctament l'alemany. Entrava a establiments les raons socials dels quals, pintades en els rètols, eren «García y Sánchez, S. en C.»; «López-Gómez y C.<sup>a</sup>»; «Pérez Fernández, S. A.»; i li feia l'efecte que entrava a casa seva o a l'oficina de la fàbrica que representava.



SCHUSCHNIGG

—Sigueu ben feliços!

Schuschnigg s'ha casat des de la presó, atorgant poders a un sagriste. (Deis diaris)

Alguna vegada havia dubtat fins i tot si aquells comerciants eren, realment, espanyols, i s'havia atrevit a insinuar lleugerament una pregunta que no passava de discreta. A tot arreu, però, havia rebut una resposta contundent:

—Vostè coneix l'espanyol?—li preguntaven en alemany.

—No, esnyor.

—Doncs és llàstima, perquè no ens entendrà el que ara li direm com a demostració feient que nosaltres en som—. I a continuació feien la prova: —«Caglos, al señor ponga duda ka nosotros somos aspeñolas».

Otto tenia, doncs, moltes raons per creure que viatjaven, ell i mostraris, per un país de meravella.

IV

Només en un parell de cases de Burgos no pogué fer, de primer moment, negoci: No l'entenen. Ho digué a un company d'hotel, a l'hora de dinar, i hi tornaren a la tarda, acompanyats de quatre policies que feren d'interprets. Otto no entengué el diàleg d'uns i altres, però el cas és que ambdós comerciants li signaren sengles «notes», les més importants fetes a la plaça.

En sortir, un dels policies li digué:

—«Ostè vorà, sañort alaman, kome an diverso viaque, estos aprendises la lengua que hablan d'herr führer». I a continuació li ho traduí.

A Otto l'havien afectat una mica les escenes que acabava de presenciar. Sobretot quan va veure que a un i altre client, a l'hora de posar la signatura a la comanda, el pols els tremolava.

V

De retorn a Berlín, els familiars, companys i amics d'Otto, després de felicitar-lo per l'èxit del viatge, l'atabalaren a preguntes.

—Com són les dones?

—Estupendes!

—Brunes, d'ulls negres?

—Rosses, d'ulls blaus, la majoria.

—Has intimat amb algunes?

—Tant com m'ho han permès les atencions del negoci i m'ho ha exigint el temperament.

—Tenen fama d'ardentes, sensuals...

—M'he convençut que tot és literatura i que les dones estimen igual a totes les latituds.

—Però el mot «amor», dit amb la dolcesa de l'idioma de Cervantes...

—Parlen l'alemany com qualsevol de les nostres «junge».

—Es colossal! Has vist «toros»?

—Una «corrida», només.

—Quin efecte va fer-te?

—Lamentable! El «toqueador» també parlava l'alemany, quan s'adreçà a la presidència...

—No has portat cap record?

—Per què? Penso comprar-los a Berlín. Les panderetes, les castanyoles i les guitarres són totes «made in Germany». A la fàbrica em faran un descompte.

—Has tastat la manzanilla?

—Es del Rin.

—I «bandoleros», n'has vistos?

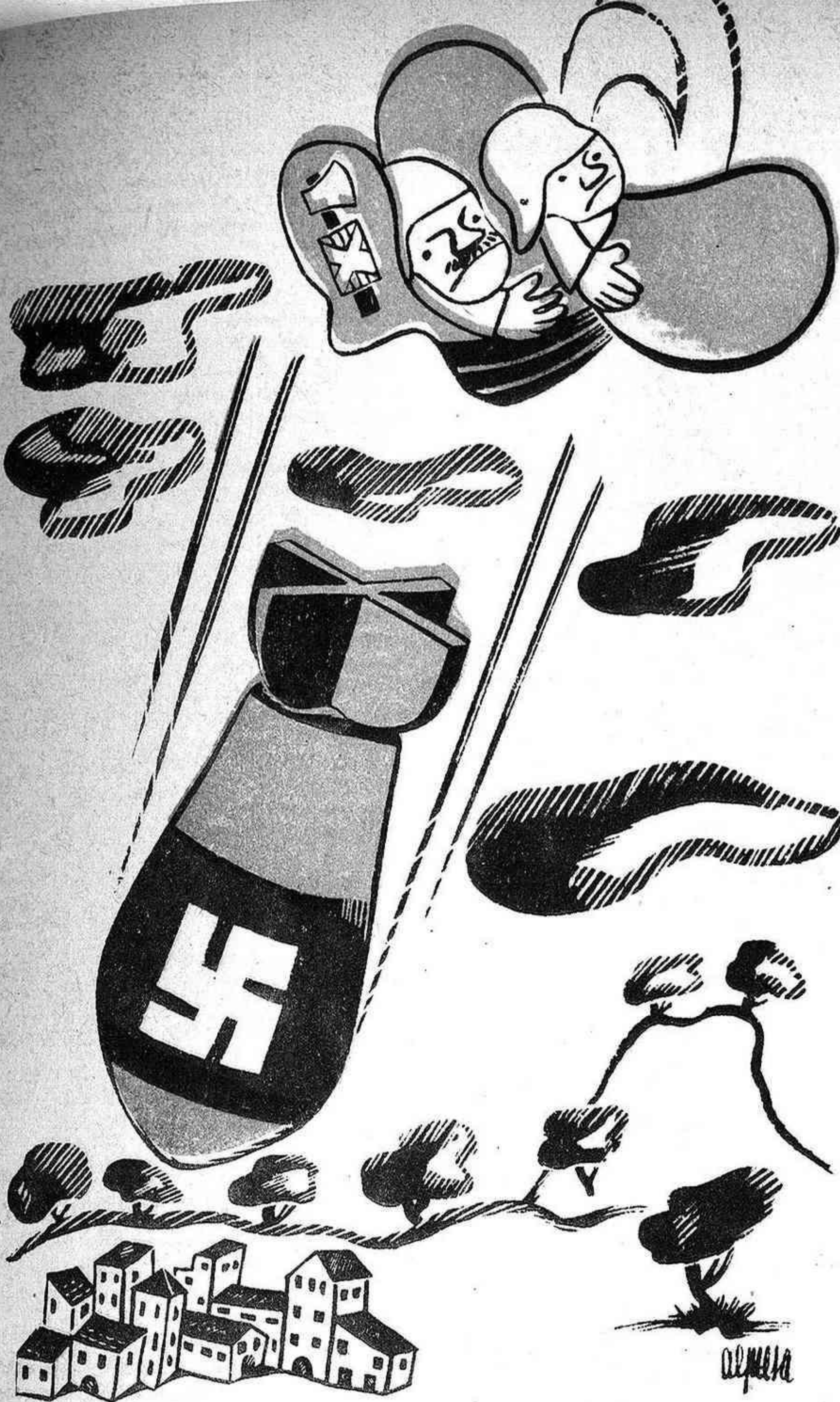
—Sí, molts...

—I què?

—També parlen l'alemany.

—Llavors...

—Com a viatge de turisme, una anada a Espanya ha perdut tot l'interès. Tota queda de cel·lul·lida... per molt que creguin fer creure que és de marfil. Li passa com als articles que els he encolomat!



—Això em penso que ho fem per ordre de Hitler.  
—Ai! Quin pes m'he tret de sobre!

## CRONICA DIPLOMATICA

**No acabarem mai. Les facilitats donades pel poble espanyol els financers anglesos les compliquen**

A mesura que passen els dies la situació, vista des de l'espitllera de Downing Street, que per cert dona a les cuines, la situació es cada cop més clara. Una de les coses que enfosquien el cel diplomàtic era la imprevistió de tenir les Cambres obertes, i això està remeiat. El defecte de les democràcies és, en efecte, que les coses es discuteixen a crits i així no es fa més que embullar les troques. Ara, per exemple, s'ha parlat molt dels vaixells anglesos enfonsats. Qui n'hauria parlat si els diputats haguessin callat? Només els diaris, i tothom sap que dels diaris no se'n pot fer cas perquè no diem més que mentides. Ningú no s'hauria cregut que hi hagués hagut vaixells anglesos a fons. Ara,

en canvi, s'ha hagut de parlar de la manera d'estudiar la forma d'enfocar la qüestió de si els vaixells anglesos enfonsats eren realment vaixells anglesos enfonsats o només eren vaixells o només anglesos o només enfonsats o simplement vaixells enfonsats o bé anglesos enfonsats. Això, que s'està actualment dilucidant, topa amb la seriosa dificultat de la manca del cos del delictiu, si hi ha delictiu, que podria ésser que no n'hi hagués, perquè, ¿com es pot comprovar que un vaixell és a fons sense tenir el vaixell, i com es pot demostrar que és a fons si es té a mà?

Hi ha encara la qüestió de si els enfonsats (vaixells anglesos o bé vaixells i anglesos o vaixells o anglesos) foren enfonsats delibera-

dament, cosa que suposaria unes deliberacions prèvies i, per tant, la reunió d'una Assemblea, prèviament convocada. Caldria, per tant, que algú aportés —per exemple el Govern de la República Espanyola— una convocatòria, almenys, de l'Assemblea, i algun testimoni que demostrés que aquesta s'havia celebrat. L'acta signada pels assistents seria una bona prova. Però, com procurar-se-la?

Ja veuen els nostres lectors les dificultats amb què topen les democràcies i la bona voluntat que hem de posar-hi nosaltres per a no complicar encara més la situació.

Tot i això, encara hi ha persones a Espanya que la voldrien complicar més, demanant actituds enèrgiques. Però, què se'n treuria d'unes actituds enèrgiques? Examinem-ho. Ara, per exemple, gaudim d'un règim de no intervenció que evita una conflagració general. Cert que Alemanya i Itàlia no en fan cap cas; però no és la imprudència d'aquestes potències el que manté la pau al món, sinó la prudència de les altres. Imaginen els nostres lectors el que seria una guerra? Ells, pobres, no s'ho poden imaginar, perquè ja la veuen i la tenen. Però els que no la veuen ni la tenen, sí que s'ho imaginin. A més; si les potències amigues nostres fessin el que fan les enemigues, aquestes farien més i obligarien a aquelles a fer més. I el que fa el que pot, que és no intervenir, tothom sap que no està obligat a més.

I ara que parlem de més, direm: A més a més, j estan segurs els nostres lectors que, si tothom ens enviés armes, despertariem tantes simpaties arreu del món civilitzat i que ens enviarien, com ara, potets de llet i missatges d'adhesió a la nostra causa? ¿Qui s'hauria escrit d'horror i repugnància si els nostres infants i les nostres dones no haguessin mort indefensos? Ningú; podeu estar-ne ben segurs. I això és molt important i es cotitza molt. Ara només imagineu-vos que un català se'n va a Roma o a Berlín, i fent-se passar per feixista o per nazi, pela Mussolini o Hitler. Quin horror hi hauria al món per nosaltres! I figureu-vos la repugnància que causariem si un grup d'aviadors, per pur esbarjo, anessin a tirar una partida de bombes a Roma? Eix! ai, eix!

Sí, però, la nostra actitud serena no hi ha por que produeixi cap conflicte. Què direm de la imprudència dels financers de la City, que voldrien cobrar els deutes austríacs i el Govern de Londres amenaça amb aplicar el «clearing», que no sabem què és, però que indubtablement és una amenaça?

I encara, fos Anglaterra sola, Berlín ja sap que té corretja. Però hi ha els Estats Units, que volen cobrar els deutes de guerra i els deutes d'Àustria, i Anglaterra tampoc no paga. I en això sí que hi ha perill, perquè els EE. UU. són capaços de voler cobrar seriosament i obligar Anglaterra a cobrar perquè pagui, i aleshores les coses es podrien embolicar.

Ara bé; com que la raó s'ha de donar a un moro, a un italià o a un alemany, caldrà dir que l'argument de Hitler és de pes. Perquè ell diu que Àustria fou conquistada, i si tenia deutes, ell no n'ha de fer res, i els anul·la i en pau. Si Anglaterra volia defensar aquests deutes, per què no defensava el deutor quan era hora? Seria diferent si Hitler hagués heretat Àustria del seu pare desconegut, perquè ja se sap que en una herència no es pot triar. Però, en una conquesta no faltaria més que aquell que conquista una senyora casada s'hagués de carregar també el marit. On anirien a parar, aleshores, les sacrosantes lleis de l'adulteri?

Londres, el mil·lenni triomfal.



EL FUMADOR

Un dia de festa a Burgos

## Hitler envia a Franco un delegat comercial txecoslovac

### Els discursos dels interessats i les fidels traduccions de l'interpret, el sudeta català Vidal i Guardiola

L'anunci de l'arribada del representant txecoslovac a Burgos va produir una gran sensació en l'alta societat. En la baixa no en produí cap perquè no n'hi ha. Ja ho deien a la tertúlia de la majordona del cardenal Gomà:

—Cuando vea que aquí no hay más que aristocracia, comprenderá el interés de Don Adolfo por hacerle venir.

Tot seguit els tallers de modista es posaren a treballar per a les festes que s'havien de celebrar, i tothom portà la *chatarra* de vestits vells que tenia per fer-se'n de nous. L'escot, com se sap, ha estat suprimit en els vestits de nit, perquè les autcritats l'han cobrat a tothom, i per immoral, ja que posa

a la vista del públic pell reservada a la intimitat.

Per això, a la tertúlia de la majordona primada va haver-hi una forta disputa sobre qui es quedaria primer el representant a dormir.

—¿Es moro?—preguntà la senyora Serrano Suñer, ministra de l'Interior.

—No, señora; es católico—digué la primada.

—Pues así, pa'l gato; a lo mejor lleva calzoncillos a lo Padre Laburu.

—Mira esa exigente en ropas de Interior. Como su marido es ministro del ramo...

Fóu l'única que gosà eliminar-se; les altres havien rebut ordres del «generalísimo», que havia recalcat molt la necessitat de «mostrar al extranjero las tradicionales virtudes de hospitalidad de la España nacionalista».

## L'ARRIBADA

En arribar el dia va arribar també el delegat. A l'aeròdrom l'esperaven totes les autoritats alemanyes del país, les autoritats nacionalistes de F. E. T. de les J. O. N. S. i una pila de personalitats i altres invitats forçosos.

En baixar de l'avió, el nou arribat, després d'escoltar a peu dret, com tothom, els himnes del país, el «Deutschland Uber Alles», de «Giovinezza» i la «Camisa Nueva», va demanar permís per a retirar-se un moment abans d'ésser presentats als presents. En tornar s'excusà:

—He anat a escriure una postal a la dona per dir-li que no m'esperi a dinar: no havia tingut temps de fer-ho.

Aleshores es feren les presentacions; primer, naturalment, al representant del Führer sobre la terra, la terra d'Espanya, s'entén; després al del Duce i després al de Franco, que era Franco mateix, encara que, naturalment, no en persona.

—Choque, checo —i presentà els altres—, ahí, las chicas, y aquí los chicos, ¿trae usted el cheque?

Naturalment, el representant txec es va fer el suec i no es varen poder entendre, fins que cridaren el senyor Vidal i Guardiola perquè, essent financer, li expliqués de què es tractava.

—A ver, tú, perro catalán —digué el «generalísimo»—; a ver si le sacas ese algún dinero.

El senyor Vidal i Guardiola, somrient del *piropo*, s'apropà al nouvingut i, sense que aquest se n'adonés, li prengué la cartera i la passà al caudillo. Després començà la conversa diplomàtica.

—Miri —li digué en alemany—, ací del que es tracta és de fer els ulls grossos perquè nosaltres som més sudetes que Déu.

—Ah, s'ou sudeta?

—Sí; ho sóc de part de dona. La meua muller és alemanya i comprendreu... encara que no fos més que per cortesia... Però a més a més, tots els catalans d'aquesta banda en s. m; tots treballem per a la unió d'Espanya a la gran Alemanya; el Deutschum, que en diem les persones il·lustrades.

—Però vostès són realment alemanys?

—Sí en som! Miri; la Chade era una empresa austriaca, per tant, alemanya. I el senyor Cambó volia fer l'Espanya Gran...

—Sí? i què?

—Que, home, com que el senyor Cambó sempre s'equivoca, el que volia en realitat era fer l'Alemanya Gran, o sigui la Gran Alemanya, o sigui el Deutschum. El senyor Cambó era el precursor!

—Què em diu ara!

—Té raó, que ara em recordo que li heig de dir que hem de fer els discursos.

## ELS DISCURSOS

PARLA EL «GENERALISIMO»

I immediatament tothom es posà bé perquè els fotògrafs poguessin fer les fotografies. El «Generalísimo» avançà un pas i féu el discurs de benvinguda:

—Señor embajador de Su Majestad Checoslovaca: Tengo sumo gusto en darle a usted y familia la bienvenida más cordial por su llegada a ésta, donde espero que se encontrará más a gusto que en su propia patria, donde las pretensiones de los checos sobre el pueblo alemán pueden acarrear cualquier día una catástrofe que puede llevar a su país al caos más espantoso. Los ofrecimientos de armas y municiones hechos por el gobierno de S. M. a nuestra patria y el hecho de poner toda la

producción de las famosas fábricas Skoda a nuestra disposición, ha llenado de júbilo a los dirigentes de la España nacionalista. Confinados, continuad en este camino y pronto todos nosotros, unidos en estrecho abrazo, formaremos parte de la gran madre patria Alemana.

No cal dir l'ovació que les revelacions que aquest discurs feta provocà en la multitud que l'escoltava. El delegat txec fou omplert de flors i totes les falangistes feren cua per besar-lo. Un cop calmats els transports d'amor i de guerra, el «Generalísimo» digué:

—Anda, tú, Vidal y Guardiola, tradúcele el discurso al alemán. Y mucho ojo.

El senyor Vidal i Guardiola s'escurà el coll, tossí una mica i digué en alemany:

—Senyor delegat comercial de Txecoslovàquia: El Govern del general Franco, sota la tutela de Hitler i Mussolini, està molt satisfet que el Govern de Praga hagi tingut el bon sentit de cedir a les pressions dels nostres amos. Sempre val més cedir a temps que no pas veure's exposat a rebre del capó. És per això que segurament l'han fet venir a vestè a Espanya. Perquè velés com les gasten els alemanys. Així, doncs, esperem que farà bondat i que ens enviarà l'armament necessari. Si no, pensí que ací els passem.

**LA RESPOSTA DEL DELEGAT**

El delegat txecoslovac acotà el cap i contestà en alemany:

Senyor generalíssim al servei d'Alemanya: Estic perfectament al corrent dels motius pels quals el meu Govern m'ha fet venir a aquest país dissortat. Però nosaltres estem disposats a tots els sacrificis per tal que ens deixin viure. Les Potències han cregut que aquest gest calmaria les feres. Què hi farem! De totes maneres no pensem pas enviar-vos armes, perquè ja seria massa humiliació. I en dir que no pensem volèm dir que no pensem i res més que no pensem. I qui dia passa any empeny. Rebeu, senyor generalíssim, l'expressió del nostre sentiment per veure-us com us veieu, a menys que no us agradi, que aleshores tampoc no us felicitarem.

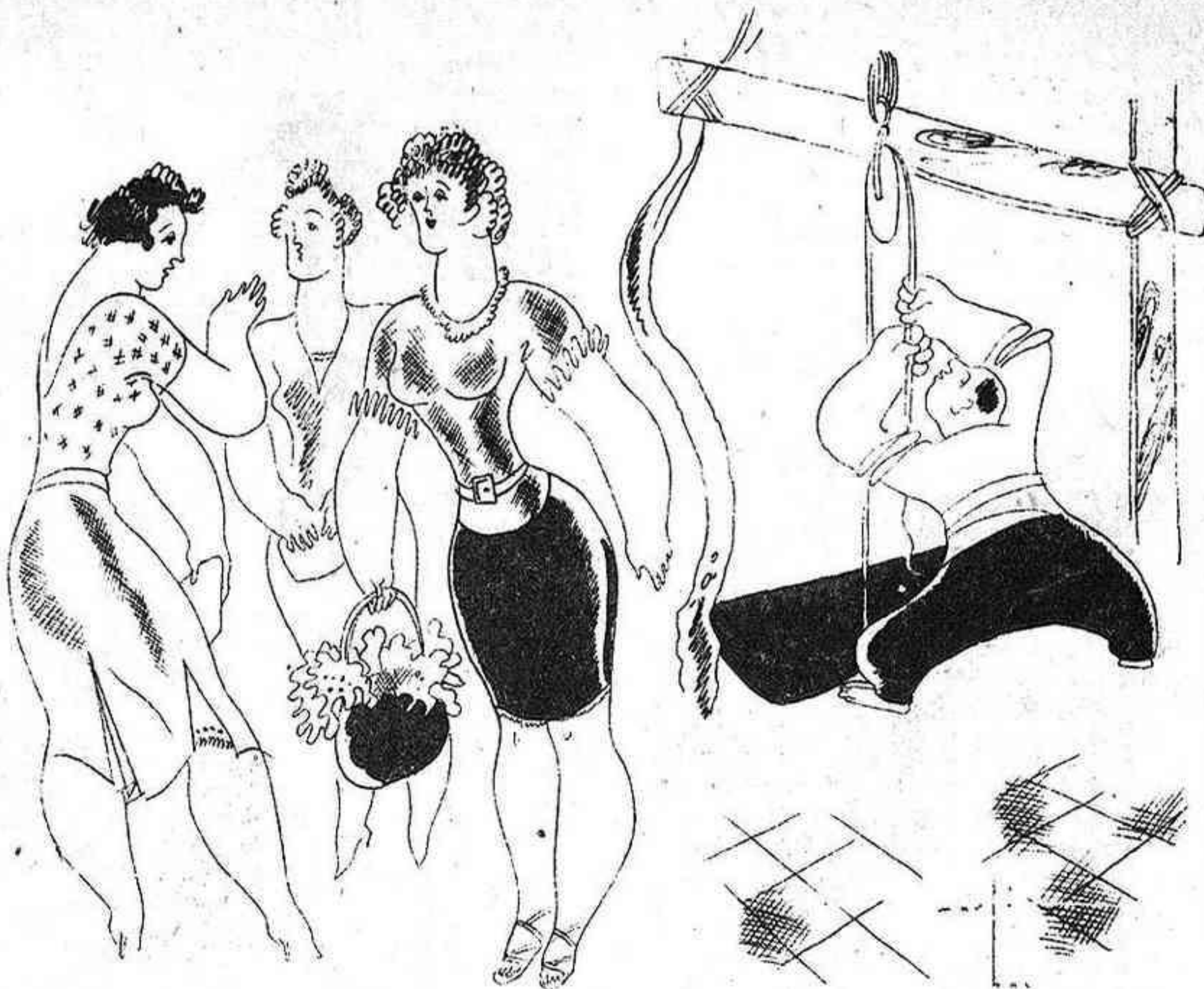
—Anda, intérprete: a ver qué ha dicho ese —preguntà Franco.

**LA TRADUCCIO**

—Excelso Caudillo: Mi divino soberano, Don Adolfo Hitler, me manda a decirle que el pueblo checoslovaco está delirando por alcanzar la prosperidad de la España nacionalista y el trato de nación más favorecida en la segunda columna del arancel de los Estados totalitarios. Y que no sólo pone a la disposición de V. E. toda la producción de las fábricas Skoda, sino que la poderosa escuadra checoslovaca está a punto de zarpar del puerto de Praga para aportar su grano de pólvora al triunfo de esta España en que el sol brilla sobre las camisas nuevas y la sangre bulle en las venas de las mujeres, en los corazones de los hombres y en las heridas de los niños.

No cal dir l'entusiasme que produí aquest discurs. Com que les flors s'havien esgotat, les entusiastes falangistes i margarites hagueren de fer cua per abraçar el nou-vingut i convidar-lo a sopar i a dormir.

Però el generalíssim se'l va emportar, i amb ell el senyor Vidal i Guardiola, perquè seguís fent d'intèrpret.



—Hitler es casa.  
—Amb qui?  
—Amb una dona.  
—Ah!!!

**L'Església Nacional Alemanya instal·la una sucursal al Vaticà**

Roma, 22.—Pel Vaticà corren uns rumors sensacionals que, cas de confirmar-se, produïrien un capgirell a tot el món espiritual, i qui sap si àdhuc en el món material.

Hom diu que un alt personatge de l'Església Catòlica, Apostòlica i Romana, seduït per les teories dels successors de Ludendorf, està a punt d'abandonar la seva religió i abraçar la religió nacional alemanya.

**UNA NOTA**

Ciutat del Vaticà, 22.—A les set d'aquest vespre, el Gabinet Privat de S. S. ha comunicat a la premsa la nota següent:

«S. S. el Papa ha pres amb ell mateix i per unanimitat l'acord d'abandonar la Religió catòlica i passar-se a la religió del Tercer Reich, que té a Hitler com a profeta. La decisió ha estat llargament meditada. Té el seu origen en un passeig que, fa mesos, féu el Sant Pare pels llibres vells, on trobà un exemplar del «Mein Kampf» a bon preu i en bastant bon estat. S. S., durant les fredes nits d'hivern, ha llegit i ha rellegit la Bíblia hitleriana i ha trobat que, fet i fet, era superior a l'altra Bíblia. Ha arribat un moment en què S. S. ha cotejat les dues Bibles, i malgrat que la Bíblia ortodoxa que posseïx sigui un magnífic exemplar en paper de fil i relligat en pell, no ha pogut resistir la comparació amb l'obra de Hitler.

Immediatament, S. S. va trametre al «führer» el telegrama clàssic: «Remita més detalls.» Hitler, immediatament, va trametre a la Ciutat del Vaticà el seu viatjant de productes religiosos, el qual va contar amb tota mena de detalls al Sant Pare el ritual de l'Església nacional germànica. S. S. fou particularment sensible al detall del punyal damunt de l'altar. Damunt mateix del terreny, el Sant Pare signà la seva alta en la religió hitleriana.

A tot senyor, tot honor. La proposta de S. S. ha estat signada, com a socis proposants, per Goebels i per Hess. A la vinent reunió del Comitè de l'Església Nacional Alemanya, serà acordada l'admissió d'una tan il·lustre ovella.»

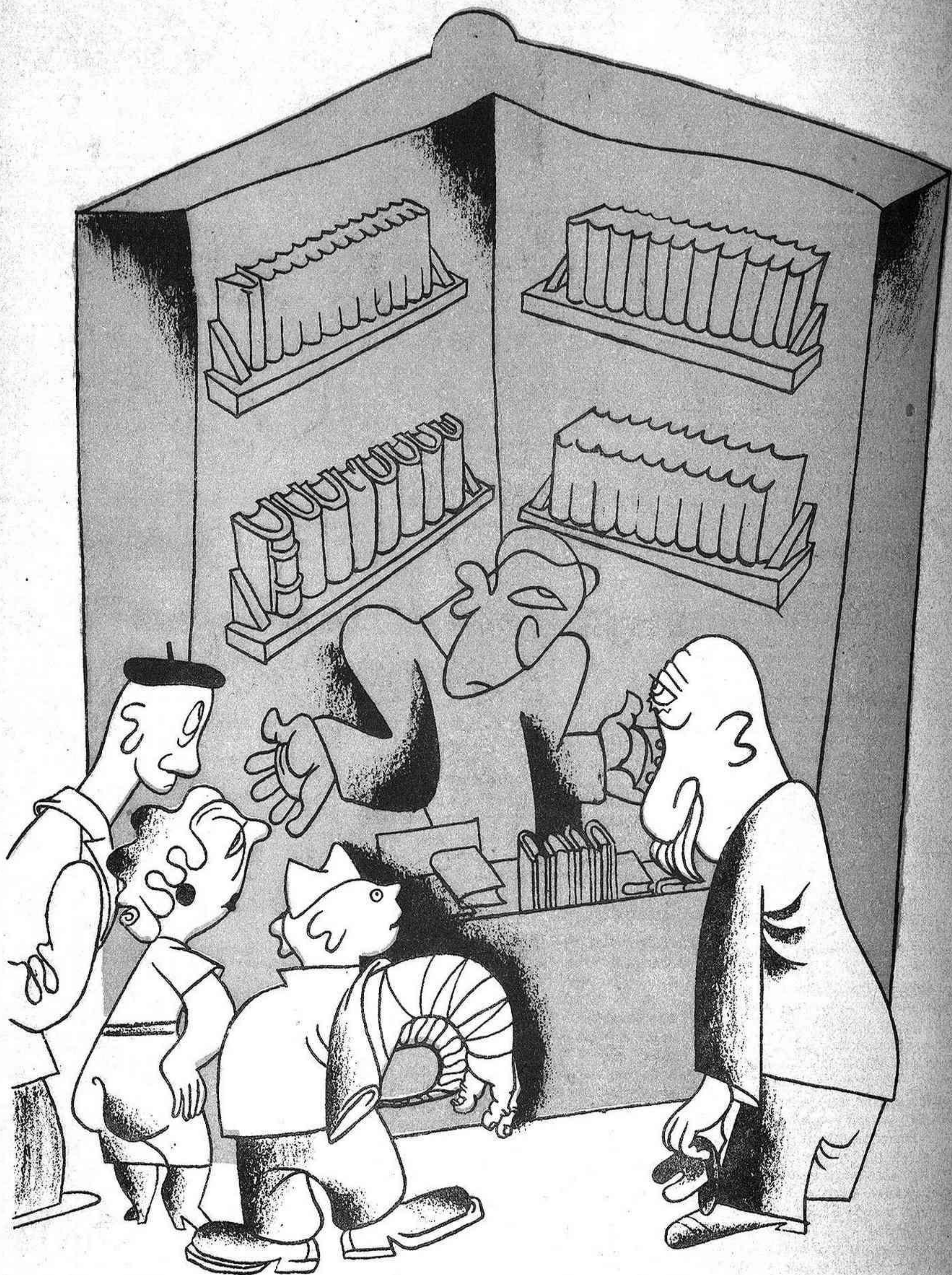
**ADEU, TIARA!**

Berlín, 24.—La notícia de l'ingrés del Sant Pare a l'Església Nacional Alemanya ha estat molt ben rebuda en els medis religiosos i polítics.

Els diaris oficials opinen que, en certa manera, el fet és com una mena d'Anschluss realitzat a la quietat i que, d'aquesta feta, al mateix Déu no li quedarà altre remei que considerar-se alemany.

Els diaris oficinosos, ells, deixen entreveure que podria molt ben ésser que Hitler aprofités l'ocasió per a fer-se coronar Papa de l'Església catòlica, en restar vacant el càrrec. S'ha provat la tiara i ha restat molt satisfet. Sobretot, quan ha sabut que el Vaticà no té aliances militars amb cap país democràtic, no existint, doncs, el perill que en el moment decisiu, els ambaixadors estrangers li aconsellin mesures de prudència, tal com va succèir en el cas nacionalsocialísticament desgraciat de Txecoslovàquia...





*1806 crell*

DE LA FIRA DEL LLIBRE

- Té «Aloma»?
- S'ha esgotat!
- Pobreta!